

"...Gençlik Erdal Erenleşti
Kölelik ve zulmün zincirlerini kırmak için
Faşizmi ve emperyalizmi yeneceğiz
Öz mücadelelerimizle
Zulmün ve şiddetin olmadığı
Yeni bir dünya kuracağız..."

Genç bir komünist: Erdal Eren

Erdal Eren, Ankara Yapı Meslek Lisesi'nden bir öğrenciydi. Genç Komünistler Birliği'nde örgütlüydü. Genç yaşta mücadele saflarında yerini alarak, örgütlü ve bilinçli bir devrimci olarak toplumsal sorunlara karşı savaşıyordu. Erdal Eren'i

ölümsüz kılan ve ismini bugünlere taşıyan özelliği, onun devrimci bir kimliğe sahip olması ve örgütlü mücadele etmesiydi. O, 17 yaşında, genç yaşına nice mücadele anıları sığdırarak, örnek bir genç komünist olarak cellâtların ipini göğüsledi. **S.23**

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 46

13 Aralık 2019 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

**Kapitalizm savaş, baskı, sömürü,
açlık ve yoksulluk demektir...**

İnsanca bir yaşam sosyalizmde!

6

Asgari ücret zam görüşmeleri ve ötesi

Patron-devlet-sendika bürokrasisi, bu sene 3 işçi sendikasının bir araya gelip, zam için sıkı bir pazarlığa tutuştuğu masalı ile karşımıza çıktı.

17

Fransa'da genel grevin karnesi

5 Aralık Genel Grevi'nin Fransa'nın köklü sendikacılık tarihi içerisinde özel bir yer tutacağı bugünden söylenebilir.

21

Metal işkolunda kadın işçilerin durumu, sorunları ve talepleri

Metal işçisi kadınların talepleri, çifte sömürüye maruz kalan, ezilen, hakları gasp edilen milyonlarca kadın işçinin taleplerinden farksızdır.

Libya'daki kukla hükümetle anlaşmadan zafer çıkar mı?

s.3

Tarihsel çağ ve yeni tarihsel dönem- 1 - H. Fırat

s.12

Kapitalizm savaş, baskı, sömürü, açlık ve yoksulluk demektir...

İnsanca bir yaşam sosyalizmde!

Kapitalist sistem dünya ölçeğinde çok yönlü bir kriz yaşıyor ve krizin yıkıcı etkileri her geçen gün ağırlaşıyor. Servet ile sefalet arasındaki uçurumun artması, emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarının ağırlaşması, işsizlik, açlık ve yoksulluk gibi sorunların devasa boyutlara ulaşması, dünyanın dört bir yanında burjuva düzenlerin rant ve yolsuzluk batağına sapanmış olmaları gerçeği krizin dolaysız sonuçları olarak öne çıkıyor. Tüm bunlara demokratik hak ve özgürlüklerin tırpanlanması, baskı ve gericiğin yoğunlaşması, polis devleti uygulamalarında yaşanan tırmanış, doğa ve çevrenin kapitalistler tarafından acımasızca yıkıma uğratılması, iklim sorunları vb. eklenebilir.

Öyle ki, günümüz dünyasında insan nüfusunun dörtte biri susuzluk sorunuyla boğuşuyor. Yine, emperyalist bir kuruluş olan Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre 821 milyon insan açlığın, 1,3 milyar insan ise yoksulluğun pençesinde. Durum bu iken dünya servetinin yarısını 26 kişi elinde tutuyor. 2008'den bugüne milyarder sayısı iki katına çıkarken, dünyanın en zengin %1'lik kesiminin serveti geri kalan %99'la eşit durumda. Tablo üzerine fazlaca söz söylemek gerektirmiyor aslında. Zira, çok yönlü krizlerin pençesinde debelenen kapitalist sömürü düzeni, krizin yıkıcı sonuçlarını dünya ölçeğinde emekçilerin omuzlarına yükleyerek, yukarıdaki akıl dışı tabloyu yaratmayı ve sürdürmeyi başarabiliyor.

SORUNLAR BÜYÜDÜKÇE EMEKÇİLERİN ÖFKESİ AKACAK KANAL ARIYOR

Günümüz dünyasında öne çıkan bu sorunlar şu iki gerçeği döne döne gözler önüne seriyor: Kapitalist sistemin temel çelişkileri (başta emek-sermaye çelişkisi) giderek keskinleşiyor. Bununla birlikte ve bağlantılı olarak sosyal sorunlar görülmemiş boyutlar kazanıyor.

Latin Amerika'dan Avrupa'ya, Asya'dan Ortadoğu'ya kadar dünyanın dört bir yanında yaşanan kitle eylemleri bu iki gerçeğin dolaysız dışavurumları olarak ele alınabilir. Zira, söz konusu kitle hareketlerinin hedefinde kapitalist sistemin emekçilerin yaşamında yarattığı çok yönlü yıkım süreçleri yer alıyor. Örneğin

Şili'de ulaşım, Ekvador'da ise akaryakıt zamlarına karşı on binler sokaklara indi. Arjantin'de kitlelerin hedefinde sosyal yıkım programları yer alırken, Mısır, Lübnan, Güney Afrika, Irak, Almanya, Fransa, Rusya ve daha birçok ülkede kitleler sosyal adaletsizliğe, demokratik hakların gasp edilmesine, çevre ve iklim sorunlarına karşı meydanlara çıktılar.

Elbette söz konusu eylem ve kitle hareketleri henüz kapitalizmi bütünü üzerinden hedef almıyor. Daha çok kapitalist düzenin yarattığı acımasız koşullara karşı öfke patlaması biçiminde gelişen kitle hareketleri sistemi basınç altına alarak; krizle birlikte yoğunlaşan ekonomik, sosyal ve siyasal yıkımı bir nebze de olsun dizginlemeyi, daha yaşanabilir koşullar yaratmayı hedefliyor. Fakat milyonlarca insanın sokaklara taşan öfkesi akacak kanal ararken, kapitalizm günbegün kitlelerin gözünde meşruiyetini yitiriyor, sorgulanıyor, tartışılıyor.

Dolayısıyla dünya çapında gündeme gelen kitle hareketlerini içinde bulunduğumuz krizler, savaşlar ve devrimler döneminin önemli verileri olarak değerlendirmek gerekiyor. *"Dünyanın şu veya bu yöresindeki sınıf mücadelelerini, kitle hareketlerini, halk isyanlarını, ayaklanmaları ele alıp irdelerken, dolayısıyla anlamaya ve anlamlandırmaya çalışırken, öncelikle içinden geçmekte olduğumuz tarihi döneme bakmak durumundayız. Olup bitenleri tarihi dönemin çerçevesi içinde bir yere oturtmak durumundayız. Demek oluyor ki tarihsel bir perspektifle ve teorik bir bilinçle. Mutlaka teorik bir bakışımız olacak ve olayı tarihsel bir çerçevede ele alacağız. Gündelik olarak bakarsanız bazen dizleriniz titreyebilir, umutsuzluğa kapılabilirsiniz. Ama toplumsal olaylar tarihi çerçevede gündeme gelirler ve tarihi ölçülerle bakılır onlara. Üç beş günle, üç beş ayla, üç beş yılla, hatta bazen birkaç on yılla ele alınmaz onlar."* (Ortadoğu'da halk hareketleri-Tunus, Mısır dersleri - H. Fırat)

TÜRKİYE'DE DURUM VE GÜNCEL GÖREVLER

Türkiye'de sınıf ve kitle hareketi dünya ölçeğinde yaşanan gelişmelerden

henüz (ve bugün için) uzak bir görünüm sunuyor. Bu durumu Türkiye'deki toplumsal muhalefetin, sınıf hareketinin ve en genel planda sınıflar mücadelesinin kendine özgü gelişim süreçlerinden ayrı ele almak mümkün değil.

Fakat, Türkiye kapitalizmi emperyalist sistemi pençesine alan çok yönlü sorunlardan hiçbir şekilde muaf değil. Zira, halihazırda derin bir kriz yaşıyor. İşsizlik, yoksulluk, enflasyon, servet sefalet kütüplaşması vb. sorunlar krizin dolaysız sonuçları olarak döne döne kendisini ortaya koyuyor. Dahası, Kürt sorunu, rejim krizi, uluslararası ilişkiler gibi sermaye düzenini açmaza alan bir dizi siyasal kriz dinamiği de yerli yerinde duruyor.

Birbirleri ile ilişki içerisinde ve birbirlerini etkileyerek derinleşen tüm bu sorunlar Türkiye'de kitlelerin yaşamını adeta cehenneme çevirmiş durumda. Koyu bir baskı rejimi altında demokratik hak ve özgürlüklerin hiçe sayılması, emekçilerin neredeyse tamamının sefalet ücretlerine mahkum edilmesi, çalışma koşullarının ağırlaşması, ölümle eş anlama gelen işsizlik belası, artan vergi yükleri, zamlar... Tüm bu sorunların toplumun derinliklerinde hoşnutsuzluk ve öfke biriktirdiği açık. Öfke ise kendini açığa çıkaracak dinamikleri günbegün olgunlaştırıyor.

Bu bağlamda komünistler, öncü işçiler ve sınıf örgütleri payına günün görevleri şu başlıklar üzerinden özetlenebilir:

- Kapitalizmin döne döne ürettiği gündelik sorunları ve kitlelerin yıkıcı taleplerini esas alan mücadele programları oluşturmak. Bu yolla kitlelerde biriken öfkeyi açığa çıkaracak ve örgütleyecek kanallar yaratmak.

- Emekçilerin yaşamını cendereye alan her türlü gündelik sorunun kaynağında kapitalist sistem gerçeğinin yer aldığını etkin ve kesintisiz bir şekilde topluma anlatmak. Kalıcı, gerçek çözümün ve insanca bir yaşamın ancak sosyalizmle mümkün olacağı bilincini emekçilere taşımak.

- Ve nihayetinde sokağı ve üretim birimlerini saran bir hareketlilik gündeme geldiğinde, devrimci önderlik ihtiyacını karşılayacak bir hazırlığa şimdiden sahip olmak.

Koyu bir baskı rejimi altında demokratik hak ve özgürlüklerin hiçe sayılması, emekçilerin neredeyse tamamının sefalet ücretlerine mahkum edilmesi, çalışma koşullarının ağırlaşması, ölümle eş anlama gelen işsizlik belası, artan vergi yükleri, zamlar... Tüm bu sorunların toplumun derinliklerinde hoşnutsuzluk ve öfke biriktirdiği açık. Öfke ise kendini açığa çıkaracak dinamikleri günbegün olgunlaştırıyor.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/46 * 13 Aralık 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tlf. No: 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak45.net

Baskı: Kuzey Veb Ofset Sanayi Ticaret LTD ŞTİ · Tayakadın Yassıören Cd. No:75/1 Tayakadın Köyü Arnavutköy / İSTANBUL

Libya'daki kukla hükümetle anlaşmadan zafer çıkar mı?

27 Kasım'da AKP-saray rejimi ile Trablusgarp'taki kukla Fayiz el Serrac hükümeti arasında iki anlaşma imzalandı. "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" diye anılan anlaşma, Türk ordusunun Libya'da devam eden iç savaşa fiilen katılma zemini hazırlıyor. "Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası" adıyla anılan ikinci anlaşma ise, Akdeniz'deki doğalgaz ve petrol rezervlerinin paylaşımı etrafında dönen kirli pazarlıklardan pay alma hesaplarının ürünüdür.

Askeri işbirliğine dair anlaşma üzerinde pek durulmadı. Oysa enerji rezervlerinin paylaşımına dair olan Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması, ilgili devletler anında tepki gösterdiler. Yunanistan, Mısır, İsrail başta olmak üzere farklı taraflar anlaşmadan duydukları rahatsızlığı dile getirdiler. AB şefleri anlaşmayı meşru görmezken, Amerika'da da anlaşmadan rahatsız olduğunu hissettiren çevreler var.

"SAHTE ZAFER" HAVASI

Saraydan beslenen medyadaki AKP borazanları, kukla bir hükümetle yapılan anlaşmaları "büyük zafer" diye yutturmaya çalışıyorlar. Bunlara göre reisleri yine oyunu bozmuş, Türkiye'yi dışlayanlara haddini bildirmiş, böylece yeni bir zafere imza atmıştır...

Ekonomik krizi derinleştiren, milyonları işsizliğe ve sefaletle mahkum eden, çöküşü geciktirmek için çırpınan saray rejiminin sahte de olsa zafer kazanmaya ihtiyacı var. Durumdan vazife çıkaran saray beslemesi medya, Trablusgarp dışında meşruluğu bile olmayan el Serrac hükümetiyle yapılan anlaşmadan zafer devşirmeye çalışıyor. Oysa yazılıp çizilenler, ortada zaferden çok bir riyakarlık kampanyası olduğunu gözler önüne seriyor. Bu tür kampanyalar düzenleme konusunda deneyimli olan besleme/yandaş medya, "derin analizler"iyle sahte zaferi yutturmaya çalışıyor. Yandaş medyanın çabası saraydaki reisi memnun edebilir, oysa riyakarlık kampanyalarıyla zafer kazanıldığı görülmemiştir.

KUKLA HÜKÜMETE BEL BAĞLAYAN "DÜNYA LİDERİ"

Besleme/yandaş medya, uzun süreden beri AKP şefini "dünya lideri" diye

Sefil çıkarları için Libya'yı bir "kart" diye sahaya süren gerici-faşist zihniyetin halkların başına yeni belalar açma ihtimali de yüksek. Bu ise, bölgedeki gerilimi daha da tırmandıracağı gibi hem Libya halkının hem Türkiye işçi sınıfı ile emekçilerinin başına yeni belaların sarılmasına neden olacaktır.

pazarlıyor. İç politikada tribünlere vaz verirken esip gürleyen, ancak emperyalist efendilerinin huzuruna çıkınca yelkenleri indiren "dünya lideri" hem iç hem dış politikada fiyaskodan fiyaskoya koşuyor. Yine de Suriye'deki cihatçı çeteler, Katar emiri, Fayiz el Serrac gibi dostları olduğunu belirtmek gerek.

NATO'nun yedi ay süren bombardımanlarıyla Muammer Kaddafi yönetimini yıkıp Libya'yı parçaladılar. Saldırının merkezi NATO'nun İzmir'deki üssüydü. Yani AKP rejimi, Libya'nın parçalanmasının suç ortaklarından biridir. Libya, Trablusgarp'ta Türkiye-Katar kuklası el Serrac hükümeti, Bingazi'de Mısır-Suudi Arabistan güdümlü General Halife Hafter yönetimi, diğer alanlarda cihatçı çetelerin kontrol ettiği bölgelere bölündü. Libya petrolünü yağmalayan emperyalistler ise bu tabloyu tamamlıyor.

Saray rejimiyle anlaşmalara imza atan el Serrac, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı" diye anılıyor. Oysa Trablusgarp dışında kayda değer bir hükmü bulunmuyor. Hafter-el Serrac güçleri arasındaki çatışmalar ise kimi zaman sertleşerek devam ediyor. Dolayısıyla el Serrac'ın attığı imzaların pek bir hükmü bulunmuyor. Akdeniz'deki pasta paylaşımının dışına atılan saray

rejimi, böyle bir el Serrac'la yaptığı anlaşmalara dayanarak pay almaya çalışacak.

BÖLGE DEVLETLERİ ANLAŞMAYI TANIMİYOR

El Serrac'la T. Erdoğan tarafından imzalanan anlaşmayı ne bölge devletleri ne paylaşım masasını kuran emperyalistler tanıdı. Avrupa Birliği -özellikle Fransa-, anlaşmadan rahatsız olduğunu aleni bir şekilde beyan etti. Bölge devletleri, anlaşmanın bir hükmünün olmadığını, yani anlaşmayı tanımadıklarını açıkladılar. Yunanistan ise, el Serrac'ın Atina'daki elçisini kovarak tepkisini gösterdi.

Anlaşmanın uluslararası hukuk alanında kayda değer bir hükmü olmasa da anlaşma paylaşım masasında bulunan güçleri rahatsız etti. Bu güçler yine de anlaşmayı tanımayacaklarını, paylaşım masasında AKP şefine yer açmayacakları mesajını verdiler. Nitekim anlaşmayla ilgili konuşan T. Erdoğan da, "Libya'daki meşru hükümet ayakları üzerinde dik durduktan, sağlam durduktan sonra bu atılan adım yerini bulacaktır." dedi. Buna göre anlaşmanın işe yaraması için kukla el Serrac hükümetinin dik durması gerekiyor. Görünen o ki AKP şefi, pazarlık masasına oturabilmek için el Serrac'a umut

bağlamış. Oysa el Serrac başkanlığındaki kukla hükümetin dik durmak bir yana, ayakta kalıp kalmayacağı halen belli değil.

YENİ MUSİBETLERE DAVETİVE ÇIKARTIYOR

Denizde sınırların belirlenmesiyle ilgili anlaşma AKP rejiminin pastadan alacağı payı büyütür mü eksiltir mi, bu henüz belli değil. Ancak askeri anlaşmanın Libya'nın başına yeni belalar açması muhtemeldir. Zira Türk ordusunun iç savaşa doğrudan katılması durumunda çatışmaların daha yıkıcı bir hal alması kaçınılmaz olacak. NATO bombardımanının enkazı kaldırılmamışken çatışmaların şiddetlendirilmesi yeni yıkımlara, yeni kıyımlara zemin hazırlayacak.

Sefil çıkarları için Libya'yı bir "kart" diye sahaya süren gerici-faşist zihniyetin halkların başına yeni belalar açma ihtimali de yüksek. Bu ise, bölgedeki gerilimi daha da tırmandıracağı gibi hem Libya halkının hem Türkiye işçi sınıfı ile emekçilerinin başına yeni belaların sarılmasına neden olacaktır. İşçi sınıfı ve emekçiler, saray rejiminin kendi bekası için imzaladığı bu anlaşmaların olası faturalarını ödemeyi reddetmelidirler.

IMF'nin kuruluşu ve Türkiye ile ilişkisi

IMF (Uluslararası Para Fonu) 1944 yılında, ABD'nin öncülüğünde ve Bretton Woods (BW) Konferansında kuruldu. İkizi olarak da bilinen Dünya Bankası (DB) ve IMF'nin kurulma fikri Keynes gibi reformist iktisatçılara aittir. IMF kuruluşu, genellikle, 1929-33 krizi ile 2. Dünya Savaşı'nın yarattığı yıkım sonrası dünya ticaret sistemini ve Avrupa ekonomisini yeniden inşa etmek amacıyla kuruldu, diye ifade edilir.

BW öncesinde uluslararası ticaret, Sterling Bloku gibi, aynı para birimini kullananların arasında sınırlı hale gelmişti. Böylesi bloklaşmalar uluslararası sermaye akımını engelliyordu. ABD sermayesinin tüm dünyaya yayılması döviz kontrol rejimleri nedeniyle zorluk yaşıyordu. Oysa ABD ekonomisi çok hızlı büyüme sağlamıştı. Savaşın da etkisi ile rakipleri zayıflarken, Amerikan kapitalizmi dünyadaki sermaye birikiminin, imalat sanayisinin ve ihracatın büyük kısmını elinde tutuyordu. Amerikan kökenli şirketlerin dışarıdaki fırsatları değerlendirmeleri, yani diğer ülke kaynaklarını sömürebilmeleri için uluslararası sermayenin hareketini engelleyen koşulların ortadan kalkması gerekliydi.

BW Konferansında önerilen tasarıya göre uluslararası ticarete ABD doları ile altın ilişkilendirildi. O tarihlerde 35 dolar=1 ons altın olarak düzenlendi. ABD, altın rezervlerinin yüzde 61'ine sahipti ve dünya sınai üretiminin yarısını gerçekleştiriyordu. Hem IMF ve Dünya Bankası hem de Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Amerikan emperyalizminin dünya ekonomisine yön verebilmesi açısından kurulmuşlardı. IMF esasen kapitalist sistemin bir savunucusu ama özelde ABD menşei çok uluslu şirketlerin kâr mekanizmalarını sağlamlaştıran bir aygıttır.

2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında Avrupa'da yeniden inşa sürecine dahil olmak ABD'ye kâr imkanı sunuyordu fakat aynı zamanda Avrupa'da sosyalizmin yayılması korkusu da vardı. IMF ve DB kredileri ilk olarak gelişmiş ülkeler için verildi. Hatta ilk kredi alan ülke Fransa'dır. Zamanla krediler az gelişmiş ülkelere de verilmeye başlandı. IMF bu krediler aracılığı ile, ABD Hazinesi adına ulusal paraları destekleyerek, ülkelerin ekonomilerini gözetlemeye başladı. Dönemin ihtiyaçlarına göre de görevlerini

ve ülkelere dayattığı politikaları yeniden tanımladı. Örneğin ilk yıllarında ABD'nin ihracatını karşılamak amacıyla diğer ülkelere ithalata dayalı ekonomi dayatılırken, ABD cari açık verince de bu sefer bu ülkeler ihracata dayalı ekonomik gelişime yönlendirildi. Bunlardan iç pazarlarını daraltmaları istendi.

Önceden sömürge olan bölgeler ulusal bağımsızlık savaşları ile resmi ulus devletler kurdular. Emperyalizmin eski, direk, ırkçı sömürü araçları şekil değiştirdi. Borçlandırma, borçları çevirmek ve tarafsız olduğu iddia edilen IMF gibi kuruluşların borç tuzağına düşürmek gibi yeni sömürü çarkları geliştirildi. Borç yükü, en yoksul ülkeleri milli gelirlerinin önemli kısmını faiz ödemeye ayırmaya zorladı. 70'lerin petrol krizi sonrasında emperyalist sermayenin hareketinin kolaylaşması açısından neo-liberal politikalar öne sürüldü ve birçok ülkede darbeler ile birlikte bu politikalar hayata geçirildi. Türkiye'de 24 Ocak kararları 12 Eylül askeri faşist darbesi ile topluma dayatıldı. Bağımlı olan ülkeler yabancı sermayeye daha fazla alan açacak, yabancı sermayenin ülke doğal kaynaklarını ve işçilerini ucuz bir şekilde kullanmasına izin verecek, aynı şekilde kârın büyük kısmının çok uluslu şirketlere ve ülkelere aktarmalarına engel koymayacaklardı. Türkiye'de 1980 yılında 78 yabancı sermayeli şirket varken, bu sayı 2001 yılında 5000'i aşmıştı. Günümüzde ise neredeyse her şeyin satıldığını söylemek yerinde olur.

IMF sadece kredi vermiyor, aynı za-

manda ülkelerin kredi derecesini belirleyerek, başka kaynaklardan sermaye akışını da kontrolü altına alıyor. Borç batağına saplanan her ülkenin çaldığı ilk değil, son kapıdır IMF. "Yapısal Uyarılama Politikaları" ile IMF, borçlu ülkenin sadece ekonomisini değil, her adımını denetimi altına alır. Özellikle eğitim, sağlık, emeklilik, çocuk yardımı gibi kamusal harcamaların kısıtlanması dayatılır. Ulusal imalat, tarım üretimi azaltılır. Askeri politikalar, siyasi kararlar ya da aktörler de bu yolla yönetilir. Örneğin 2002 yılında Venezuelalla devlet başkanı Chavez'e karşı yapılan darbenin hemen ardından IMF darbecilere her türlü mali desteği vermeye hazır olduğunu açıklamıştı.

IMF'nin ne anlama geldiğini dünya işçi ve emekçileri çok iyi bilmektedirler. Şili 1973 yılından itibaren IMF politikalarını harfiyen yerine getirmiş, çok hızlı özelleştirmelere gitmişti. Gümrükler açısından en korumacı ülke iken en esnek ülke hale gelmişti. Çelik, telekomünikasyon, havayolları gibi stratejik sektörler yabancı sermaye ortaklığına açılmış, dış borç milli gelirin yarısını geçmişti. Günümüzde Şili'de toplumsal muhalefetin sert çıkışlarında geçmişten bu yana uygulanan bu acı reçeteler gerçekliği vardır. Güney Kore'de kitlesel işten atılmalara karşı IMF üzerinden İM Fried (işten atıldım) kalıbı oluşturulmuş, ayrıca yoksullaşan ailelerin çocuklarını sokaklara bırakması ile çocuklara IMF öksüzleri adı verilmişti. Nikaragua 1968'den 1995'e kadar 185 milyon dolar borç almasına karşın eko-

nomisi yüzde 55 oranında küçülmüştü. Çok yakın süreçte Ekvador'da IMF'nin kapısına gidilmesi yönünde karar veren hükümet, işçi ve emekçilerin grevleri ile başlayıp isyana dönüşen toplumsal hareket ile geri adım atmak zorunda kaldı.

Özcesi, büyük kapitalist ülkelerin yoksul ülkeleri baskılamak, ekonomi politikalarını kendi menfaatleri doğrultusunda şekillendirmek amacıyla kullanılan güçlü bir silahtır borç. Jesse Jackson'un Afrika Uluslar Konferansı'nda isabetle ifade ettiği gibi, "Emperyalistler eskiden mermi ya da urgan kullanıyorlardı, şimdi ise DB ve IMF'yi kullanıyorlar."

IMF İLE TÜRKİYE İLİŞKİSİ

IMF'nin fiilen faaliyetlerine başlamasından 10 gün sonra Türkiye fona üye olmuştur ve bugüne kadar 19 farklı standby anlaşması yapmıştır. Son borcunu ise 2013 yılında resmen bitirmiştir. Ancak IMF'siz IMF programı devam etmektedir. 2018 yılından itibaren derinleşen ekonomik kriz sonrasında açıklanan YEP programları IMF'nin önerilerine göre hareket etmektedir. Erdoğan'ın "Önceden IMF'nin kapısında dilenirken şimdi IMF'ye borç veriyoruz" söylemi, "Ey Amerikaaa" nidaları eşliğinde sergilediği sözde anti-emperyalist şovunun bir parçasıdır yalnızca. IMF'nin Türkiye'den aldığı hiçbir borç yoktur. Borç verme dedikleri, IMF'nin 2016 yılında ek kaynak yaratma hedefiyle üye ülkelere taahhüt alma kararıydı. Türkiye de talip olmuştu ama IMF şimdiye kadar Türkiye'den borç para alma gereği duymadı.

Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığı çok yönlüdür. Marshall yardımıyla Birleşmiş Milletlere üyeliği, NATO'ya girişi, IMF üyeliği aynı dönemlere denk gelmektedir. ABD'nin SSCB ile olan soğuk savaş döneminde Türkiye gibi komşu ülkeleri kendine bağlama adımlarıdır bunlar. Hangi hükümet başa gelirse gelisin emperyalistlerin politikaları hep gözetilmiş, günümüze kadar da ülke enkaz haline getirilmiştir. Sadece bir avuç işbirlikçi burjuvazi ile siyasi iktidarların rantçı tayfası bu süreç boyunca kazanabilmiştir. Türkiye işçi ve emekçileri emperyalist kapitalist dünyanın her türlü sömürsüne uğramaya devam etmektedirler. Yarattılan zenginliklerin büyük kısmı ise uluslararası tekelere akmaktadır.

Lüks ve şatafatın kaynağı:

Dinsel gericilikle uyuşturulmuş işçi ve emekçiler

AKP'nin 17 yıllık iktidar dönemi, çevresinde topladığı kan emici yandaşlarının nasıl palazlandığının kanıtıdır. Sözde dinci gerici bu yandaş kesim palazlanıp zenginleştikçe, lüks ve şatafatta sınır tanımayan pratikleri ile burjuva yoz yaşama ne kadar düşkün olduklarını göstermişlerdir. AKP 17 yıldır emekçilere, işçilere kemer sıkmayı, azla yetinip şükretmeyi telkin etti ama kendi palazlandıkça lüks ve şatafatta sınırları aştı.

Buna paralel olarak emekçilere fakirliğin kutsallığını dini referanslarla anlatmayı, yoksulluğu kutsamayı hiç ihmal etmediler. Yoksul emekçilere, bu dünyada çektikleri yoksulluğa karşı öbür dünyada zenginlik sunulacağını vaat ettiler. Yoksulluk emekçiler için bu dünyada verilmesi gereken kutsal bir sınav olarak lanse ediliyor. Gerçi bu dünyada sınananlar hep işçi ve emekçiler oluyor ama bu ayrı bir konu herhalde.

Dinci gericilikle, şükretmeyle, kaderle toplumu uyutan AKP'nin lüks ve şatafat tablosuna beraber bakalım. Ülkenin dört bir yanında, gericiliğin şefine (Cumhurbaşkanlığına) ait yazlık, kışlık saraylar var. Beştepe'deki sarayın sadece günlük harcaması 1,8 milyon lira. Sarayın toplam 13 uçağı var. Sözde 400 milyon değerindekini Katarlılar hediye etti. Emine Erdoğan'ın 35-50 bin dolarlık lüks çantaları var. Alışveriş için Belçika'da dükkân kapatmışlığı bile var. Ne de olsa o AKP şefinin eşi; lüks ve şatafat onun da hakkı. Hem İngiltere Kraliçesi'nden ne eksik yanı var. Baktın mı lüks ve şatafat anlaşılmalı. Göğsüne taktığı 15 bin dolarlık su sineği broşu bile var.

Din istismarcısı gericiler, düzenledikleri törenlerde ejder suyu, starex meyvesi eşliğinde alovera içmeyi, zencefilli somunlu suşi yemeyi de biliyorlar. Ama sözde nefislerini sınadıkları Ramazan ayında 135 bin lira bütçeli iftarlar da yapıyorlar. AKP Beykoz Gençlik Kolları toplantılarını yatta yapıyorlar. Ferrari, Lamborghini ve ciplere binmek onların da hakkı. Onlar zengin, buna layıklar. Emekçiler de fakirlikleri ile sınanmaya devam etsinler, ölünce zengin günler onları bekliyor.

Yine kayyumların atandıkları/gasp ettikleri belediyelerde yaptıkları lüks harcamalar devasa boyutta. Diyarbakır

Belediyesi'ni gasp eden kayyum 2 milyon 127 bin 725 liraya altından lüks bir makam odası yaptırdı. Birbirlerine gönderdikleri hediyelerin toplam maliyeti bu dünyada sınanan yüzlerce emekçinin bir aylık masrafına eşit. Emekçilere camilerden şükretmeyi vaaz edenlerin başı olan Diyanet İşleri Başkanı özel kurşungeçirmez lüks araçla herhâlde, kendi lüks nefsinin sınıyor. Demek ki Diyanet Başkanı olunca insan nefsi de lüks oluyor.

Bu arada en son açıklanan en çok vergi veren 100 kişiden 57 tanesi ismini gizleme gereğini duyuyor. Hemen yanlış anlamayın, ne kadar palazlandıklarının, AKP'nin kimleri palazlandığının ortaya çıkmasından korkmuyorlar. Tüm dertleri aslında dini gerekçeleri yerine getirmek. Ne de olsa dine göre zengin olan zenginliğini ifşa etmez, bu ayıptır. Tabi ki yersen! AKP'ye yakın bir zat, çocuğu için yaptırdığı mevlitte binlerce lira harcadı. Küçük çocukun parmağına tek taş yüzük takmayı da ihmal etmedi. Görgüsüzlükte sınır yok yani. Zengin çocuğun parmağında tek taş yüzük, yoksul çocukların ayağında giyecek ayakkabısı yok ama yoksullar şükretsin, ölünce zengin olacaklar.

Tabii dinci gericiliğin lükse ve şatafata bu düşkünlüğünün bu topraklarda tarihsel bir arka planı ve geçmişi var. Gericiliğin temsilcileri gerek Osmanlı'nın son ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında İstanbul merkezli lüks burjuva yaşamın merkezindedirler. Gerici takımı kokteylli gecelerin müdavimi olur. Osmanlı'nın son yıllarında Türkiye topraklarında boy veren batı temelli gelişimin karşısına dikilen sakallı, sarıklı gericiler, ağalıkları pekiştikçe, pa-

zardan paylarını fazlası ile alıp cüzdanları şişik, kendilerini burjuva kültürün alışkanlıkları içinde bulurlar. Anadolu ağaları İstanbul'da yaşamaya başlar, sakallar kesilir. Artık dinci gericiler kokteylli partilerde, kutlamalardadırlar.

Anadolu toprak ağası olan Adnan Menderes'in babası o dönem gericiliğin temsilcilerindendir. O da İstanbul'da yaşamayı tercih edenlerdendir. Genel olarak da toprak ağaları İstanbul'daki burjuva yaşamın kâr arttıran enerjisine kapılarak burada yaşarlar. Gericilik için İstanbul düne kadar burjuva çürümüşlüğü'nün ve kokuşmuşluğunun (onlara öre gâvurluğun) merkezi, şimdi ise yaşam cazibesi olan bir şehirdir. Dinci gericiliğin temsilcileri olan bu ağalar, toprakta çalışan işçiye ve topraksız köylüye dini öğütler verirken, kendi yaşamlarında tam tersi bir tutum içindeler. Aslında bugünün gericiliğinin temsilcileri ile dünün gericiliğinin arasında fark yok, hepsinin durumu ne oldum deliliği.

Peki, emekçilerin ve toplumun bu gerçekleri görmesinin önündeki engel ne? Bu haksızlıklara ne vasıtası ile tahammül ediyorlar? Cevap çok basit. Toplumun uyutmanın en kolay yolu olan din afyonu ile. Zenginlik ve bolluk içinde yaşayanlar dini bir örtü olarak kullandılar, yoksulluğu kutsadılar ve gerçekleri böyle saklamaya başladılar. Emek ile sermaye arasındaki büyüyen uçurumu, dinsel gericiliğin sağladığı kolaylıklarla gizlediler. Burjuvalar ve onların temsilcileri, dinsel gericiliği örgütlü bir biçimde etkin olarak kullandılar.

Hali hazırda yoksulluk ve sefalet ko-

şullarında yaşayan toplumun bir bölümü bu yaşamı, dinsel gericiliğin etkisi ile reva görüyor. Bu şarlatan tayfasının lüks ve şatafat dolu yaşamlarını sorun olarak görmüyor. AKP şefi Erdoğan'ın bindiği 400 milyonluk uçağı, "Koca cumhurbaşkanı, tabii ki binecek" diye onaylıyor. Nedeni ise toplumun nefis terbiyesi adı altında yoksulluğu kutsayan, sabır etmeyi öğütleyen dinsel gericiliğin etkisi altında olması. Emekçiler bu yoksul yaşamı kendilerine layık gördükçe, haksızlığa ses çıkartmadıkça din bezirganları daha da pişkinleşiyor. AKP'li Manisa milletvekili, gülererek, "Bizim dönemde yoksulluk kalmadı" diyebiliyor. Yine AKP'li bir vekil her gün zamlı katlanan faturaları reddediyor, zam yapmadık diyor. Bu rahatlığı nereden alıyor gerçekten? Bunlar toplumun bir kesimi tarafından sorgulanmıyor, sorgulayan yalan olduğunu bilen de tepki ortaya koymuyor.

Dünya üzerinde kullanılabilen ne kadar zenginlik varsa onu işçiler-emekçiler üretir. Ama yaratılmış zenginlikten en küçük payı alanlar onlardır aynı zamanda. Gericiliğin çok yönlü ideolojik ve kültürel saldırısı altında olan toplum da maruz kaldığı yoksulluğu büyük oranda kendine reva görüyor. Gericiliğin etkisinde olanlar bunu ahiret için bir sınav olarak düşünüyor. Zenginlik zengin olması onun için sınav, bolluk içinde olan sınav. Şunu unutmamak gerekir bir avuç asalak olan bu zenginler tüm zenginliklerini, ahiret sınavı ile uyuttukları işçi ve emekçilerin sırtından kazanıyorlar.

Ne yaparlarsa yapsınlar, dinsel gericiliğin arkasına yaslanıp sınıfsal çelişkileri gizlemeye çalışsalar da gerçeklerin üstünü sonsuza kadar örtmezler. Bunu dinsel gericiliğin etkisi altında yıllarca yoksullukla boğuşan dünya haklarının mücadele tarihi kanıtlamıştır. Bugün bile Ortadoğu'da dinsel gericiliğin etkisinin olduğu toplumlar/halklar yoksulluğa, rüşvete ve yolsuzluğa karşı ayaklanıyor, mücadele ediyorlar. Er ya da geç bu topraklarda da gericiliğe karşı aydınlık galip gelecektir. İşçi sınıfı tarihsel rolünü oynamak için tarih sahnesinde yerini aldığında din bezirganları kaçacak delik arayacaklardır.

ALİ HAYDAR KARAÇAM

Tekirdağ 1 No'lu F Tipi C-90 Koğuş

Asgari ücret zam görüşmeleri ve ötesi

Patron-devlet-sendika bürokrasisi ortak yapımı senaryonun geçen yılki fiğürü asgari ücretle geçinemeyen kadın işçiydi. Kadın işçi süreç sonucunda zamdan memnun olmayan ama biraz da olsa rahata ermiş bir işçi görüntüsü yarattı. Sahne böyle kapandı.

Bu yılki senaryonun daha öncekilere göre etkili olduğunu söylemek gerek. Patron-devlet-sendika bürokrasisi şeytan üçgeni, bu sene iyi bir zam için 3 işçi sendikasının bir araya gelip, zam için sıkı bir pazarlığa tuttuğu masalı ile karşımıza çıktı.

Olayın aslına inilip, ötesi görülmek istendiğinde, yaşananlara genel olarak bakmak bile epeyce bir fikir verecektir. 3'lü şebeke bir masa kurmuşlar. Asgari ücretle yaşamak zorunda kalan milyonlarca işçinin 2020 yılında alacağı ücretin ya da yaşayacağı sefaletin pazarlığını yapacaklar. Pazarlık kısmı da dahil her şey bir oyun senaryosu biçiminde işletilecek. İşçiler belirlenecek zammı beğenseler de beğenmeseler de zamma azı gelecek. Bu masadaki temel kural böyle. 3'lü şebekenin demokrasi anlayışının çok güzel bir örneğini yaşayacağız. "Pazarlık" masasında 15 kişi var. 5 kişi patron tarafını, 5 kişi işçi tarafını, 5 kişi devlet tarafını temsil ediyormuş. Güya devlet babacan bir tutumla tarafları adil ve orta bir yerde buluşturmak için var. Tabi yersen! Binlerce işçi çalıştıran bakanların yönettiği devlet kim için masada yer alır? Devletin başında işçilerin grevlerini yasaklamakla övünen bir diktatör bozuntusu varsa, devletin, patronların yanında yer alacağını görmek zor değil.

Bu senaryonun gerçeğe yakın tek ögesi, patronlar cephesinin "Kârımızı daha fazla arttırmak için işçilik maliyetlerini en alt seviyede tutmamız gerek" demeleridir. Bu yüzden asgari ücretin minimum seviyede belirlenmesi lazım diyorlar. Bunun için masada bulunuyorlar.

İşçileri her fırsatta "baldırı çıplak", "ayak takımı" gibi sözlerle aşağılayan diktatörümüz sarayına yerleştikten sonra "bakanlığımızı" bile kapattı. Önceden işçilerin sorunlarıyla ilgileniyormuş gibi yapan "Çalışma Bakanlığı" gitti, şimdi "Aile Bakanlığı" ile üvey evlat muamelesi görüyoruz.

Gelelim bu seneki senaryonun temel birleşeni olan sendika-işçi cephesine. Bu

ortaoyununda yıllardır işçiler payına sefalet düştüğü için buna daha özel eğileceğiz. Yaklaşık 6 milyon işçiyi ilgilendiren bu görüşmelere işçiler adına Türk-İş ağaları katılıyor.

Asgari ücretle çalışan işçilerin büyük bir bölümü sendikal olarak örgütlü değil. Başta yakın dönemde kurulan sanayi havzaları olmak üzere işçiler düşük ücretle, keyfi uygulamalara ve azgın sömürüye tabi tutuluyorlar. Peki, Türk-İş bürokrasisi burada ne yapıyor? Koca bir hiç diyeceğiz ama sadece bununla sınırlı kalmıyor suçları. Koşullarını düzeltmek isteyen ve bunun için harekete geçen işçilere ihanetle dolu bir tarihi var bu yapının. Türk-İş'in asgari ücret tespit komisyonu başkanı Teksif sendikası genel başkanı Nazmi İrgat'ı ele alalım. Bu ağa uzun yıllardır sendika genel başkanlığı koltuğunu meşgul ediyor. Dikkatli gözlerle bakan biri koltuğuyla birlikte gezdiğini rahatlıkla görür.

Bahariye Halı'nın Çorlu fabrikasında Teksif sendikası örgütlü. Yaklaşık bir yıl öncesiydi. Sürekli 12 saat çalışmaktan bunalan işçiler, patrona ve sendikaya artık mesaili çalışmak istemediklerini iletir. Ancak çözüm üretilmez. İşçilere zorunlu mesai baskısı devam eder. İşçiler bakarlarsenim onları dinlediği yok, topluca iş durdurup, patrona fazla mesaiye kalmak istemediklerini, seçtikleri sözcü aracılığı ile iletirler. Hepinizin tahmin edeceği gibi bu arkadaş işten atılır. İşçiler buna sesiz kalmak istemez ve sendika ile birlikte eylem yapmak isterler. Yine tahmin edeceğimiz üzere sendika yönetimi buna yanaşmaz. Bununla da yetinmeyip işçi iradesini kırmak için ellerinden geleni yaparlar. Bu anlayışa sahip sendikacılar, komisyonda işçiler için çabalayacak-

lar lafı koca bir yalandan başka nedir ki? Güldürmeyin diyeyi geliyor insanın.

Türk-İş kurulduğu 1952 yılında bu yana geliştirebilecek işçi hareketini patron ve devlet adına denetim altına almak amacını gütmüş bir yapıdır. Yakın zamanda kamuda satış sözleşmesini imzalayan ağa takımının açık mikrofon kazasında yükselen sesi çok netti. "Sözleşmeyi hızla imzaladık, uzasaydı ortalık karışacaktı" sözü her şeyi anlatıyordu. Kamu işçilerinin kayıplarını giderecek iyi bir sözleşme için bastırmaya başlamışlardı. Sözleşmeyi imzalayarak işçilerin birliği anlamına gelen "karışıklığı" önlemek istediler.

Sırada bu sene gişe rekorlarını kırabileceklerini düşündükleri senaryo değişikliği var. Türk-İş, Hak-İş ve DİSK ağaları "işçilerin üzerindeki vergi yükünü hafifletmek için" nasıl bir araya gelmişlerse, asgari ücret belirlenmesinde de birlikte hareket edeceklermiş. Öyle bir edayla konuşuyorlar ki sanki üyeleriyle birlikte meydana çıkıp, grevler yapıp hak kazanmışlar. Salonda alkış tufanı kopmayacağını ilk başta ifade edelim. "Hayır, canım" orada DİSK var. Bu sefer farklı olur diye düşünenlere de birkaç hatırlatma yapmakta fayda var.

Sermaye düzeninin, işçi hareketini denetim altında tutma planları 1960'lı yıllarda gelişen işçi mücadeleleri ile boşa düşmüş oldu. Gelişen sermaye ile birlikte yoğun sömürü, militan işçi mücadelelerini tetikledi. Saraçhane mitingi, Kavel grevi, Paşabahçe grevi derken işçi hareketi Türk İş'ten kopma noktasına geldi. Bu sürecin sonucunda DİSK ortaya çıktı. DİSK kurulduğu ilk andan bugüne, militanlaşan işçi hareketini devrimcileşmeden mücadeleci bir çizgide tutma bakişıyla hareket etti. 15-16 Haziran büyük

işçi direnişinde, işçiler DİSK kapatılmasını diye sokaklarda direnirken, Kemal Türkler'in işçileri orta yerde bırakan açıklamaları bile çok şey anlatıyor. Her şey rağmen devrimci işçi hareketi DİSK'i bir düzeyde tuttu. Devrimci kitle hareketinin geri çekilmesi ile birlikte elimizde geçmişin mirasını yemekten başka bir şey yapmayan bir bürokratik yapı kaldı. İşçi düşmanı TÜSİAD'ı sendika binalarında ağırlamak mı dersin, ihanetçi Türk Metal çetesi ile birlikte aynı kareye girmek mi dersin, işçinin en temel hak alma silahı grevi gereksizleştirmek mi dersin, işbirlikçi sendikal anlayışla bezenmiş bir yapıdan başka bir şey kalmadı elimizde. Sarı sendikacılığın bir ton koyusu olup çıktılar.

Hal böyleyken onların bu senaryoda işçiler lehine bir duruş sergilemelerini beklemek ham hayal olur. Yapacakları, en fazla biz bu zammı katıyen kabul etmiyoruz, demek olur. Belki etkisiz birkaç eylem yaparlar, bu arada TV'lere çıkıp açıklama da yaparlar tabii. Yani dostlar alışverişte görsün yeter. Senaryoda onlara verilen bu rolü oynayıp geri dönerler.

AKP iktidarı döneminde palazlanmış Hak-İş'in o "pazarlık" masasında devlet bürokratlarının ağzının içine bakacağına tahmin etmek zor değil.

Türk-İş Başkanı Ergün Atalay konfederasyonlar olarak bu süreçte niye bir araya geldiklerini açıklarken aslında her şeyi itiraf etti. Bu orta oyununda her seferinde ihale bize kalıyor. İşçilerin tepkisi bize yöneliyor. Biz de bunun altında eziliyoruz. 3 konfederasyon bir arada olursak bu basınçtan daha az etkilenir ve daha az yıpranırız, diyerek amaçlarına açıklık getirmiş oldu.

Bir mücadele programının olmadığı, kuru güdültüden öteye gitmeyen bu oyundan bir şey çıkmaz. Sözün özü senaryolar değişse de sahnenin bitiminde işçileri sefaletin kendisi bekliyor.

Her yıl utanmadan sıkılmadan benzer oyunlarla karşımıza çıkabilme cesaretini kendilerinde bulabiliyorlarsa burada biz işçi ve emekçilerin payı var. Her ne kadar oyunun farkında olsak ta buna karşı tepkisizliğimiz onlara bu cesareti veriyor. Soru basit ve karar bizde:

Bu oyunu bozacak mıyız, izlemeye devam mı edeceğiz?

VELİ KARAÇAM

Tekirdağ 1 No'lu F Tipi C-90 Koğuş

Asgari sınırları aşan bir asgari ücret talebi

Mesele asgari ücretin ne kadar olduğundan öte, fiziki yıpranmadan ve kültürel yozlaşmadan korunabilmesi için işçi sınıfının mücadelenin öznesi olmasıdır. Zira kapitalizm koşullarında emeğin korunmasının sınırları bellidir ancak önemli olan bu mücadele içinde işçi sınıfının devrimci sınıf bilinci doğrultusunda eğitilmesidir.

Asgari ücrete zam görüşmeleri sürerken, sadece bu ücretle çalışanlar değil, bir bütün olarak işçi sınıfı süreci dikkatle izliyor. Zira asgari ücret zammı düşük tutulduğunda, genel anlamda tüm ücretleri de geriye çekiyor. Emeğin korunması mücadelesinin temel gündemlerinden biri olan asgari ücret bu nedenle de önemli hale gelmektedir.

Ücretli kölelik düzeninde işçilerin asgari bir geçim standardı adına kabul ettirdikleri asgari ücret, Türkiye'deki gibi işçi sınıfının bilinç ve örgütlenmesinin zayıf olduğu koşullarda açlık sınırlarında bir yaşam standardı bile getirmemektedir. 4 kişilik bir aile için 2.058,46 lira olarak açıklanan açlık sınırı, ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması, 6.705,08 lira olan yoksulluk sınırı ise gıdanın yanı sıra giyim, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık vb. ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalar olarak tanımlanıyor. Bu rakamlar mevcut asgari ücretle birlikte düşünüldüğünde, asgari ücret mücadelesi işçi sınıfının hayatta kalma mücadelesi demektir aynı zaman-

da. İşçiler için yaşamsal olan bu konu iktisadi mücadelenin dar sınırlarında ele alınmayacak denli önemlidir ve politik bir meseledir.

Yaklaşık 10 milyon işçi ve emekçiyi ilgilendiren bu konu işçi sınıfını sermaye, onun yönetim aygıtı olarak devlet ve hizmetindeki sendika bürokratları ile karşı karşıya getirmektedir. Bu nedenle asgari ücret gündemi kapitalist sistem gerçeğini işçi ve emekçilere anlatmanın ve düzen karşıtı mücadeleyi büyütmenin imkânları açısından da oldukça önemlidir. Sınıf ilişkilerinin ve çelişkilerinin net görülebileceği, devletin işlevinin ne olduğunun açıklıkla anlaşılabilmesi bu gündem devrimci propaganda ve ajitasyonla birleştiğinde, bilinç sıçramaları yaratabilmekte, örgütlenme eğilimini güçlendirmektedir.

Bilindiği gibi iktisadi mücadele sınıf mücadelesinin temel bir alanıdır. Tarihsel deneyimlerden görüldüğü gibi, devrimci sınıf mücadelesinin seyrine göre emeğin korunma talepleri siyasal mücadeleyle iç içe geçerek devrim mücadelesini beslemiştir. Burada mesele ekonomik talepler uğruna verilen mücadeleyi, siyasal

mücadeleyle bağını kurarak yürütmek, işçi sınıfını düzen karşıtı bilinç üzerinden devrime hazırlamaktır. Zaten aksi durum reformizmdir.

Asgari ücret gündemi açısından bakarsak işçi sınıfı kendisi ve ailesi için yaşamsal önemdeki bu konuyla yakından ilgilidir. Ne yazık ki verili durumda edilgen bir bekleyişle asgari ücrete yapılan komik zamlara boyun eğen ya da şükreden bir haldedir. Ancak doğru müdahaleler örgütlenmeyle birleştiğinde, işçiler asgari ücret tespiti sürecine aktif katıldığında durum bambaşka olacaktır. Bu, sınıfa gücünü hissettirerek, onun mücadeleye yeteneğini güçlendirecektir.

Mesele asgari ücretin ne kadar olduğundan öte, fiziki yıpranmadan ve kültürel yozlaşmadan korunabilmesi için işçi sınıfının mücadelenin öznesi olmasıdır. Zira kapitalizm koşullarında emeğin korunmasının sınırları bellidir ancak önemli olan bu mücadele içinde işçi sınıfının devrimci sınıf bilinci doğrultusunda eğitilmesidir. "İnsanca bir yaşam için sosyalizm!" çağrısının gerisinde işte bu bütünsellik vardır.

Doğuş Çay Aksaray şeker paketleme bölümü kapanıyor

Doğuş Çay Aksaray'da bulunan şeker paketleme bölümünü kapatmak için harekete geçti. İşçilere Afyon'da çalışma önerisinde bulunan Doğuş Çay patronu, önerisinin kabul edilmemesi durumunda uzun yıllardır fabrikada çalışan ve iş güvenceleri bulunan işçileri işten çıkaracağını ifade etti.

Doğuş patronu işten çıkarmalara başladı. İşçilerin haklarını 15 Aralık'ta ödeme taahhüdünde bulundu.

Aksaray İşçi Birliği'nin çağrısıyla bir araya gelen işçiler hakları ve gelecekleri için mücadelede kararlılar. Toplantı da söz alan Aksaray İşçi Birliği sözcüsü şunları söyledi:

"Yıllarca emek verdiğiniz fabrikayı kapatmak için harekete geçen Doğuş patronu, işten çıkarma saldırısının maliyetini en aza indirmek için mesai yapıyor. Bir yandan bütün haklarınızı ödeneceğini söylüyor, öte yandan işe geri dönüş davaları açmanızı engellemek için çaba gösteriyor. Dahası sizi yaşadığınız kentten koparıp Afyon'da bulunan fabrika da çalışmanızı istiyor. Oyuna gelmeyelim, haklarımızı almak, işimize sahip çıkmak için mücadelenin ipine sıkı sıkı sarılalım. Birlik olur, mücadele edersek mutlaka kazanırız!"

Toplantıda söz alan Doğuş işçileri mücadele kararlılıklarını ortaya koydular. Bundan böyle Aksaray İşçi Birliği'ni daha da büyütmek için çaba göstereceklerini ifade ettiler.

Temsa'da kriz nedeniyle üretim durduruldu

Adana'da bulunan Temsa fabrikasında 23 Aralık'a kadar üretim durduruldu. Mali sıkıntılardan kaynaklı üretimi durdurma kararı alındığı belirtildi.

1968 yılında kurulan ve 1987'den beri Adana'da bulunan 510 bin metrekarelik üretim tesisinde faaliyetleri sürdüren Temsa, yılda 10 binin üzerinde otobüs, midibüs ve hafif kamyon üretiyor.

Temsa, Türkiye dışında, ABD, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya 70'e yakın ülkede faaliyet gösteriyor.

Türk-İş 23. Olağan Genel Kurulu üzerine

Devlet aygıtını oluşturan kurumların taktik manevralarını belirleyen şey, sınıf- lar mücadelesinin seyridir. Varlık nedeni işçi sınıfını hareketsiz bırakmak olan düzen sendikacılığı da bu gerçeklikten yola çıkarak manevralar yapıyor. Bu manevralardaki ustalıkları ile omurgasız olduklarını tekrar tekrar ispatlıyorlar. Omurgasız olmaları, onların ilkelerinin olmadığı anlamına gelmemelidir. Sermaye sınıfının işçi sınıfı içindeki ajanları gibi hareket eden bu bürokratik kastın elbette ilkeleri vardır. En temel prensipleri işçi sınıfına ihanettir.

Görevleri aynı olan bu ihanet şebekelerinin her kapitalist ülkede farklı adları vardır. Sermaye sınıfına hizmet etmekle mükellef olan yöneticilerce çiftliği haline gelmiş olan sendikalar, işçi sınıfının elinden alınmış, adeta işgal edilmiş mevzilerdir. Tıpkı kapitalistlerin olduğu gibi sendika ağalarının saltanatını, koltuklarını güvenceleyen de işçi sınıfının hareketsizliğidir. Ancak sınıfın içinden homurdanmalar, rahatsızlıklar arttıkça onlar da koltuklarında kıvranmaya, huzursuz olmaya başlarlar.

Tüm bunlardan ötürü içinden geçtiğimiz dönem dikkate değerdir. Zira ağır kriz koşulları işçi ve emekçiler için daha da yıkıcı olmaya başlamış, zaten açlık ve yoksulluk sınırının altındaki ücretleri daha da eritmiştir. Sefaletin böylesine derinleştiği dönemlerde biriken tepkiler artmakta, gerek sınıf merkezli gerekse emekçi dinamiği yüksek kitle hareketleri ortaya çıkabilmektedir. Bunu okuyan sermaye sınıfının analistleri ilgili merkezlere nasıl bir taktik politik hat izlenmesi gerektiği konusunda telkinlerde bulunmakta, yönlendirmektedirler. Devamında da hükümet yetkililerinden TÜSİAD, MÜSİAD, TOBB benzeri sermaye örgütlerine kadar tümünün söylemlerinden icraatla-

rına kadar taktik manevraları buna göre şekillenmektedir.

Bu vesileyle işçi sınıfının ayaklarına vurulan bir pranga işlevini gören Türk-İş'e değinmek önemlidir. 5-7 Aralık tarihlerinde 23. Genel Kurulunu yapan bu sendika konfederasyonu, icraatlarıyla, işçi sınıfının değil ama sermaye sınıfının vazgeçilmezidir. Tarihsel geçmişi yeterince karanlık olan bu konfederasyonun dünü ne ise bugünü de odur. Elbette işçi sınıfının tabandan gelen basıncı bu konfederasyona bağlı kimi sendikaları da etkilemiş, hatta zaman içinde yer yer ileri tutumlar almalarına yol açmıştır. Ancak Türk-İş tarihi bir bütün olarak sendika ağalığının, sendika bürokrasisinin ne manaya geldiğinin apaçık kanıtı olarak, sınıf bilinçli işçilerin sendikal eğitim derslerinde önemli bir konu başlığı olarak hak ettiği yeri almıştır. Türk Metal örneğinde olduğu gibi çeteleşmiş, mafyavari kontra sendikacılık bunlara yakışacak tanımlardır.

Hatırlanırsa daha birkaç ay önce 200 bin kamu işçisinin toplu iş sözleşmesi

sürecinde ortaya sürülen taleplerin karışılması için gerektiğinde grev yapılıp yapılmayacağı gündemdeydi. Bununla ilgili yaptığı açıklamada, "Grev yapacak paramız yok" diyen Ergün Atalay, işçilerin satıldığı o sözleşmenin açıklandığı basın toplantısında açık kalan mikrofona, "Uzarsa işi karıştıracağız, en azından kapattım böyle" diyebilmişti.

Gündemden düşmeyen kıdem tazminatına yönelik saldırı girişimleri, mezarda emeklilik, işsizlik, güvencesiz çalışma koşulları, düşük ücretler işçi sınıfında dipten dibe mayalanan bir öfke yaratmaktadır. Kabaran bu öfkeden sermaye sınıfı kadar burjuva sendikacıları da haberdardır. Sınıf harekete geçmeden onu boğmak ya da harekete geçtiğinde etkisini sınırlamak için şimdiden kollarını sıvamış bulunuyorlar.

Asgari ücretin gündemde olduğu şu günlerde bu sendika ağalarının işçi sınıfının gözünde imajlarını tazelemek için nasıl hokkabazlık yaptıklarını, dillerinin nasıl kıvrak olduğunu da görebiliyoruz. Geçtiğimiz yıl da asgari ücret toplantıları-

na asgari ücretli bir işçiyi katarak benzeri bir yol izlemişler, nihayetinde açlık sınırının altında bir ücrete imza atmışlardı. Şimdi yine mangalda kül bırakmıyorlar. Hatta yüzbinlerce işçiyi harekete geçirebileceklerinden bahsediyorlar. Dillerinin kemiği yok. Her türlü sözü eğip bükebiliyorlar.

23. Genel Kurulda "kongreye 60 yıldan sonra ilk defa işçilerden başka kimseyi davet etmediklerini" söyleyen Ergün Atalay'a, "Sendika patronların, belediye başkanlarının değil, işçilerindir" dedikten, sürecin okunarak çıkarılan dersleridir. Bu, ağalara "sendika işçilerindir" dedikten nesnel gerçekliğin bir dayatmasıdır. Yoksa onlarca yıldır kuruldukları koltukları bırakmak, burjuva yaşamlarından vazgeçmek, sendikaları işçilere bırakmak, "söz, yetki, karar" hakkını hayata geçirmek gibi bir dertleri asla yoktur.

Atalay'ın genel kurulda yaptığı konuşmalarda dile getirdiği iş cinayetleri, mülteci işçilik, kayıt dışı çalışma, sendikasızlık, EYT'liler, işten atmalar, vergi adaletsizliği, özelleştirmeler, taşeron işçiler, kıdem tazminatı vb. yıkıcı sorunlara dair bu konfederasyonun somut hiçbir eylem planı yoktur. Keza kadın cinayetlerinin arttığı şu günlerde yapılan genel kurulda kadın işçilerin Türk-İş'te yok sayıldığı bu vesileyle de açığa çıkmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak Türk İş konfederasyonu olası bir proleter isyanı bastırmak için hazırlıklı olduğunu göstermiştir. Dipten gelebilecek bir dalganın tepeden engellenip engellenemeyeceği ise bu öfkeyi örgütleyen dinamiklere bağlı olacaktır.

TPI'de 570 işçi astım hastası oldu

İzmir'de kurulu TPI fabrikasında işçilere yapılan sağlık taraması sonrasında, işçilerden yaklaşık %25'inin astım hastası olduğu anlaşıldı. İşe giriş raporlarında sağlıklı ve astım hastalığı olmayan 570 işçinin çalışma koşullarına bağlı olarak astım hastalığına yakalandıkları

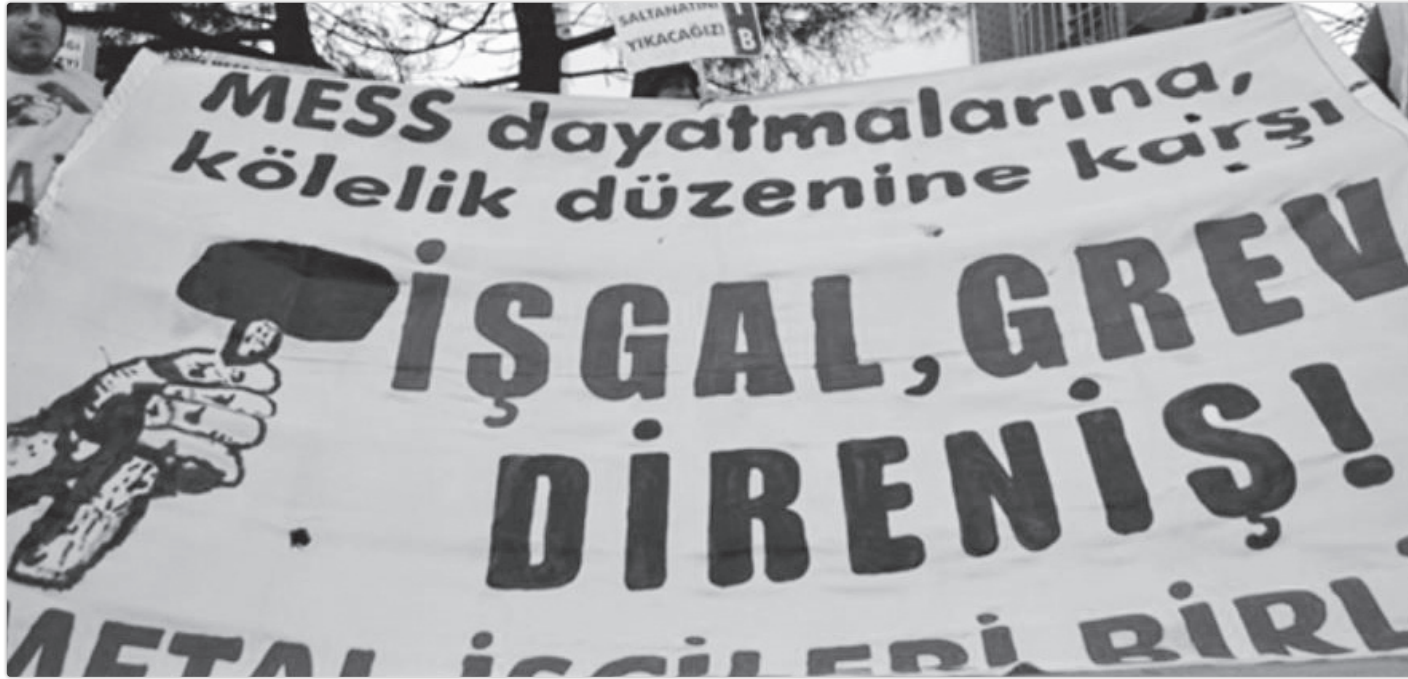
görüldü.

Astım hastalığı dışında üretimde kullanılan reçinenin işçilerde alerjik reaksiyon yaptığı ve bir kısım işçinin çalışma yerinin değiştiği, alerji problemlerinin son bulması ile birlikte eski çalışma yerlerine alındığı öğrenildi.

TPI'de yaşanan bu vahim durum karşısında 570 işçinin yılbaşı sonrası işten çıkarılması gündemde. İşçileri sağlıksız ve güvencesiz koşullarda çalıştıran TPI sermayesinin bu tutumuna karşı, örgütlü sendika olan Petrol-İş'ten henüz tepki bile gösterilmiş değil.

“Göstermelik eylemler değil, kazanana kadar grev!”

MESS fabrikalarında 150 bin metal işçisini ilgilendiren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri arabulucu sürecinde devam ederken, 11 Aralık sabahı Türk Metal ve Birleşik Metal-İş üyesi işçiler eylemler yaptı.

Türk Metal'in örgütlü olduğu fabrikalardan birçoğunda işçilerin eylemlerden haberi olmadığı yansırken, eylemlerin adeta göstermelik yapılması dikkat çekti. Eylemlere işçiler bir yandan katılırken bir yandan da eleştirilerini dile getiriyorlar.

Eylemlerle ilgili açıklama yapan **Metal İşçileri Birliği (MİB)** “Göstermelik eylemler değil, kazanana kadar grev!” çağrısı yaptı. Açıklamada, eylemlerin göstermelik olduğuna işaret edilerek önden hiçbir hazırlığın olmadığı, tepeden alınma kararlar ile taban iradesinin hiçe sayıldığı, bir fabrikadan işçinin haberinin ya son dakika olduğu ya da hiç olmadığı, MESS'in şimdiye kadar TİS masasında elinin güçlendiği ifade edildi.

“BUNDAN SONRA NE YAPMALI?”

Açıklamada “Bundan sonra ne yapmalı” denilerek şu noktalar vurgulandı:

* *Bir an önce bütün fabrikalarda işçiler yan yana gelmeyi başarmalı, komiteler kurulmalıdır!*

* *TM'ye olan derin güvensizliğe rağmen eylemlerde inisiyatif ele alınmalı, temsilcilere bu süreç bırakılmamalıdır!*

* *Temsilciler karşısında sözcüler seçilmeli, temsiliyet ve eylem inisiyatifi seçilen işçilere (komiteye) bırakılmalıdır,*

* *Zamanı geçmiş eylemlerle vakit kaybetmeden grev hazırlığı başlamalıdır,*

* *Kazanana kadar grev denmelidir!*

“KÖLELİK SÖZLEŞMESİNE KARŞI İŞGAL, GREV, DİRENİŞ!”

MİB'in “Kölelik sözleşmesine karşı işgal, grev, direniş!” başlıklı açıklamasında, MESS'in tüm imkanlarını kullanacağı, AKP iktidarını ve uzlaşmacı sendikacılık anlayışını arkasına alacağı ifade edilerek şu ifadelerle yer verildi:

“TM ve BMİS uyuşmazlık zaptı sonrası eylemlere başladı. MESS, iktidarı ve uzlaşmacı sendikacılık anlayışını arkasına alarak kölelik şartlarında bir sözleşme için tüm imkanlarını kullanacaktır.

“Bu süreç kapalı kapılar ardında sendikalar arası protokol imzalamaya benzemez. Önemli olan işçiyi tabanda, eylemde, mücadeledede ve direnişte birleştirmektir.

“Yapılması gereken 150 bin metal işçisinin, kölelik sözleşmesine karşı ortak bir mücadelede kader birliğini sağlamaktır. Ve bunla birlikte GREV silahını topyekün aynı anda kullanarak MESS'i güçsüz bırakmaktır.

“Burada iş, öncü devrimci metal işçilerine düşmektedir. Göstermelik, patronlara yaptırımı olmayan eylemler yerine sonuç alıcı etkili eylemler ile adım adım GREV'i örmek için adım atılmalıdır.

Metal işçisi tabanda birliğini sağlar ve fiili-meşru eylemlere hazırlık yaparsa kazanır. Aksi halde satış çok yakındır.”

Üsküdar Belediyesi işçileri eylemlerini sonlandırdı

AKP'li Üsküdar Belediyesi'nde, 23 Ağustos'ta 100'ün üzerinde işçi işten atıldı. İşten atılmalarının ardından eylemlere başlayan işçiler, 12. Haftasında (10 Aralık) yaptıkları basın açıklaması ile direnişi sonlandırdılar.

Açıklamada konuşan işçiler neden işten çıkarıldıklarına ilişkin hala bir açıklama alamadıklarını belirtirken, işçilerin sessiz sedasız işten çıkacaklarını düşündüklerini ancak yanıldıklarını ifade ettiler. İşçiler belediyenin ve AKP'nin ne kadar işi varsa hepsini yaptıklarını, seçim mitinglerinden, AKP adına çalışma yapmaya kiminin gönüllü, kiminin istemese de zorla götürüldüklerini, belirttiler. “İşçiler bugün somut bir kazanım elde edememiş olsak da biz kazandık, onlar elbet bir gün kaybedecekler diyerek” bugün son açıklama ile eylemlerini bitirdiklerini ifade ettiler.

Üsküdar Belediyesi işçilerine Ataşehir Belediyesi direnişçileri de desteğe geldi. Direnişçi Melike Şahin 63. gündür Ataşehir Belediyesi önünde direndiklerini ve işe geri dönene kadar devam edeceğini belirtti. “Bu bir sermaye sorunudur, AKP'si muhalefet partisi sorunu değildir. Bunun örneklerini direnişlerden Aliağa, Aydın, Mahir Kılıç'tan biliyoruz. Nerede bir hak arama mücadelesi varsa onları kapının önüne koymak için uğraşıyorlar. Ben inanıyorum ki direnenler kazanacak, direnişçi işçiler kazanacak” diye açıklamasını sonlandırdı.

İşçiyiz.biz Koordinasyonu adına yapılan konuşmada da “Bugün basın açıklaması ile direnişi sonlandırmış olabiliriz, ancak bu mücadelenin bittiği anlamına gelmeyecektir” denerek katılan ve destek veren kurumlara, basına teşekkür ederek edildi.

Açıklamaya Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) ve Umud-Sen de destek verdi.

Trelleborg'da grev başladı

Trelleborg fabrikasında TİS görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine işçiler 10 Aralık'ta greve başladı.

Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Trelleborg fabrikasında toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmelerinden bir so-

nuç çıkmaması üzerine Petrol-İş sendikası grev kararı aldı. Karar doğrultusunda greve başlayan işçiler, sabah erken saatlerde fabrikanın önüne geldi.

İşçiler fabrikanın girişine “Bu iş yerinde grev vardır” yazılı pankart astı.

DEV TEKSTİL Aralık Ayı Genişletilmiş MYK Toplantısı gerçekleşti

Sendikamızın Aralık ayı GMYK toplantısı genel merkez binamızda gerçekleşti. GMYK toplantısında siyasal gelişmeler ve işçi hareketi, sendikamızın faaliyetlerinin değerlendirilmesi, asgari ücret, ekonomik kriz ve işkolumuza yansımaları, sektörde çalışma yürüten sendikaların durumu, tekstil grup toplu iş sözleşmesinden yansıyanlar, altı ayda bir gerçekleştirdiğimiz genel meclis toplantısının gündemleri, 8 Mart ve önümüzdeki dönem faaliyetlerin planlanması ele alındı. Ayrıca son dönemde sendikal hakların gaspına ve beraberinde sendikamıza dönük gerçekleştirilen operasyon ve buna karşı yürütülecek çalışmalar değerlendirildi.

Bu kapsamda yapılan değerlendirme ve alınan kararları kamuoyuyla paylaşıyoruz:

- Toplantımızın ana gündemlerinden biri asgari ücretti. 2020 yılı için geçerli olacak asgari ücret, önümüzdeki günlerde belirlenecek. İşçi sınıfının karşısında konumlanan sermaye sınıfı, AKP iktidarı ve sendika bürokratlarından oluşan 3'lü şer odağı, işçi sınıfını sefalet ücretine mahkum etmek için kolları sıvamış durumdadır. Aynı zamanda sektörümüzde ocak zamlarını da doğrudan etkileyecek asgari ücret gündemini düzenli işleyecek olmakla birlikte, bu dönem boyunca "insanca yaşamaya yetecek ücret" talebi için mücadele ve örgütlenme çağrısını yükselteceğiz. Asgari ücret komisyonunun işçileri temsil eden bir komisyon olmadığından hareketle, bu "şer üçlünün" sermayeye hizmetini özel olarak işleyeceğiz. Ayrıca işçilerin ücretlerinin

erimesine yol açan adaletsiz vergi dilimi karşısında "asgari ücretin vergiden muaf tutulması" talebini özel olarak öne çıkaracağız.

- Kriz ve tekstil sektörüne yansımaları diğer öne çıkan gündem maddelerinden biriydi. Bu çerçevede, ekonomik kriz ve sektöre yansımaları tartışıldı. 'Bu kimin krizi' başlığı altında, tekstil sektörünün son dönemde Türkiye'de ihracat rekorları kırması somut verilerle ele alındı. Sektörde patronlar kârlarına kâr katarken tekstil işçilerinin durumunun gittikçe kötüleştiğine dikkat çekildi. Krizin sonuçları her yerde farklı yönleriyle yansımış olsa da, işten atma saldırısı hemen hemen her bölgede parçalı da olsa yaşanıyor. Ancak çarpıcı olan nokta ise, İŞKUR desteğine dayanarak tekstil patronları eski işçileri işten çıkarma yöntemine başvuruyor.

Aynı zamanda sektörümüzde parça başı çalışma daha da artıyor ve esnek üretim giderek yaygınlaşıyor. İşçi sınıfı cephesinden öne çıkan esnek çalışma saldırısı değerlendirmeye konu edildi.

- Toplantımızda sektörde sendikaların durumu ele alındı. Sendikamızın yanı sıra sektörde faaliyet yürüten sendikaların çalışma yürüttüğü işyerlerinden yansıyanlara baktığımızda, iki önemli gündemin öne çıktığı görülmektedir.

İlki, mevcut sendikalar, tabana dayanan bir çalışma örneği yerine, tekstil patronlarının yurtdışı bağlantılı iş yapmasından hareketle, uluslararası kurumların sendikal örgütlenme özgürlüğü ilkesini esas alıp, patronları buradan sıkıştırarak yukarıdan ve masa başında anlaşma yaparak, üyelik çalışması yürütmeleri giderek yaygınlaşan bir örgütlenme yöntemi

haline gelmiştir.

İkincisi, grup TİS'in sefalet ücretiyle bağitlanmasının ardından TİS kapsamındaki kimi işyerlerinde sınırlı da olsa istifalar yaşanmaya başladı. Mevcut yetkili sendikalara dönük tekstil işçilerinden tepkiler artmaya devam ediyor. Özellikle bürokratik sendikacıların ücretleri, işçi aidatların nerelere kullandıkları, şatafatlı yaşamları tekstil işçileri cephesinden geçmiş döneme nazaran daha çok tartışılır hale gelmiştir.

Bu tablodan hareketle, devrimci sınıf sendikacılığı ilkelerini ve işleyişini sendikamız tarafından hem yayınlarımızda hem de toplam çalışmamızda daha görünür kılmayı kararlaştırdık.

- Bir diğer gündemimiz ise sendikal hakların gaspıydı. Türkiye'nin birçok yerinde tekstil işçilerinin karşı karşıya kaldıkları sorunlardan biri olarak patronların işçilerden devlet şifrelerini isteyerek sendikal örgütlenmeyi engelleme girişimleri ele alındı. Son dönemde Batman'da üyelerimize dönük bu yönlü bir saldırı gerçekleşti.

Sendikalı olmanın kazanılmış bir hak olduğundan ve bu hakkın gerek uluslararası sözleşmelerle, gerekse ülkemizde anayasal güvence altına alınmış bulunmasından hareketle sendikamız yapılan bu hukuksuzluğa karşı hukuki süreci başlatarak, tüm kurum ve kuruluşları görevini yapmaya çağırarak ve sürecin takipçisi olacaktır.

- Sendikamıza dönük yapılan operasyon sonrasında hala dava günü netleşmemiştir. Üyelerimizin ve dostlarımızın ne kadar daha tutuklu kalacağını bilemiyoruz. Sendikamıza dönük gerçekleştirilen operasyon sürecine dair bilgilendirme ve dayanışmayı örnek amacıyla bir dosya hazırlandı. Dosyanın yaygın bir biçimde ilerici kamuoyuna ulaştırılması ve dayanışmanın örülmesi için çalışma yürütülmesine karar verildi.

- Altı ayda bir gerçekleştirdiğimiz genel meclisimiz bu dönem Ocak ayına denk geliyor. Buna dair meclisin gündemleri ve programı tartışıldı ve planlamalara konu edildi.

- Son olarak da sendikamızın yayınları tartışıldı. Bülten, sosyal medya, web sitesi üzerinden ayrıntılı planlama yapıldı.

DEVİRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI GMYK

11 Aralık 2019

DEV TEKSTİL ve işten atılan işçiler Greif önündeydi!

Sultanbeyli Greif fabrikasından çeşitli bahaneler ile 30'a yakın işçi işten çıkartıldı. Bunun üzerine kendi üyesi oldukları sendikamızın (DİSK Tekstil) işçilere sahip çıkmaması nedeniyle işçiler DEV TEKSTİL ile fabrika önünde basın açıklaması yaptı.

6 Aralık'ta DEV TEKSTİL ve işten atılan işçiler fabrika önüne gelerek "İşimizi geri istiyoruz" ve "Greif işçisi ihaneti unutma, DEV TEKSTİL'de örgütlen" yazılı ozalitleri açtı. Fabrikasının önünü çevik kuvvet polisleri ile tutulmuştu.

Basın açıklamasına başlamadan önce DEV TEKSTİL İstanbul Anadolu Yakası temsilcisi açıklama yaptı. Açıklamasında "Gerçekleşen işten atma saldırılarına karşı birlikte örgütlü hareket etmek gerek. DİSK Tekstil'den er ya da geç yaptıkları ihanetin bedelini soracağız" dedi. Konuşmada "Bölüm komitelerini kurup, gerçek temsilcilerinizi seçerek örgütlenin" çağrısı yaptı. DİSK Tekstil'in ilk ihaneti olmadığını belirtti ve bu ihanete karşı sendikadan istifa çağrısı yaptı.

Sendika temsilcisinin konuşmasının

dan sonra Greif işçisi Selim basın açıklamasını okudu. Basın açıklamasında yaşadıkları süreci, nasıl sendikal ihanete uğradıklarını ve mücadeleden vazgeçmeyeceklerini ifade etti.

Tüm servisler fabrika bahçesine alınırken, servislerin çıkışı esnasında polis etten duvar ördü. DEV TEKSTİL temsilcisi servislerin yanına konuşma yapmaya gideceği an polisler önüne geçerek izin vermedi.

Servislerin gitmesinin ardından basın açıklaması sonlandırıldı.

Sendikal ihanette sınır tanımayan DİSK Tekstil bürokratları Sultanbeyli Greif fabrikasında bir kez daha iş başındaydı. 4 Aralık itibarıyla 30 civarında işçi işten atıldı. Krizi bahane eden Amerikan tekeli Greif sabah işbaşı yapan işçilere "eğitim var" diyerek çağırıp iş akitlerini sonlandırdı. Arkadaşları ile vedalaşmalarına ve fabrika içine geri dönmeleri izin verilmeyen işçiler güvenlikler eşliğinde kapının önüne konuldu. Bir lütf gibi sundukları kıdem ve ihbar tazminatlarını alan işçilere "geriye dönük ve işe iade davası açmamak şartı" yazılı kâğıtları imzaladıkları takdirde 2 maaşta vereceklerini ifade etmişler.

İşin garip tarafı Greif'te örgütlü olan DİSK Tekstil bürokratlarının ve işyeri temsilcilerinin de bu durumu olumlu karşılaması. İşyeri temsilcilerinin bu saldırıyı günler öncesinden işçilere söylemesi ve sendikaların bu durumu onaylaması. İşçilere "daha ne istiyorsunuz" diye çıkışan Kazım Doğan işçilerin işten atılmasını normal karşılamış, işçilerin kâğıtları imzalamaması üzerine ise işçilerin "tazminat alamazsınız!" diye tehdit edilmesine seyirci kalmışlardır. Alınan bilgilere göre işten atma saldırılarının Hadımköy ve Samandıra fabrikalarında da devam edeceği yönünde.

"Mücadele etmekten vazgeçmeyeceğim"

Ben bir dokuma işçisiyim. Bugün bir sermayedar gibi "hadi bu fabrikayı kapatıp başka bir sektöre atlayım" demek gibi bir şansım yok. Bir tek emek gücüm var.

Birçok fabrikaya, atölyeye iş başvurusunda bulundum, ancak çok zor bir iş bulabildim. Çünkü daha önce çalışmış olduğum yerden, yürütmüş olduğum sendikal faaliyetten kaynaklı işten çıkartılmışım. Çalıştığım fabrikanın patronları ve müdürü o bölgede bulunan fabrikalara adımlarını vermişler. Çoğu patron kapıdan içeriye sokmazken, bazıları birkaç gün çalışmadan sonra belli belirsiz sebepler bularak, işten çıkarttılar.

Şimdi bir yerde işbaşı yaptım, birkaç gündür çalışıyorum. Her şeyi konuştuk anlaştık, çalışmaya başladım, her ne kadar elverişsiz şartlarda olmuş olursa olsun. İkinci günümde bölüm sorumlusu gelip daha önce çalışmış olduğum firmaları sordu. İstedığı cevabı alamayınca(!) 20 dakika sonra yanıma gelip, sen sendikal mısın, diye sordu. Ben de bunun üzerine, ne oluyor, bugün sorgu günü sanırım, diye cevap verdim. Beni yanlış anlama, benlik bir şey yok, diyerek sözüne devam etti: "Patrona bir telefon gelmiş, sizin oraya son işbaşı yapanlar arasında sendikal var, başınıza

bela olur demişler. Ben de ondan dolayı sorma gereği duydum" dedi...

Ardından, çalıştığım yerden iki gün sonra işten çıkartıldım. Bu yöntemlerle beni korkutmaya ve yıldırmaya çalışıyorlar ama yanılıyorlar, korkmuyorum ve yılmıyorum. Sonuna kadar mücadelemi sürdüreceğim. Evet, beni işten çıkartmış olabilirler ama bu yeni başlayacağım yerde de sessiz bir şekilde duracağım anlamına gelmeyecek.

Evet, burada biz işçi ve emekçiler şunu iyi anlayabilmeliyiz. Patronlar kendi aralarında oldukça örgütlüler. Birbirlerine hemen ulaşabiliyorlar. Ya da kendi örgütlü zeminlerini oluşturuyorlar. Biz işçi ve emekçiler de bunu başarabiliriz. Bizlerin emeğini, alınterini ve geleceğini çalanlara ve el koyanlara karşı biz işçi ve emekçiler de kendi birliklerimizi oluşturmak zorundayız. Biz işçi ve emekçiler örgütlüsek her şeyiz örgütsüzsek hiçbir şeyiz. Bunu unutmamalıyız.

Şimdi çalıştığım yerin nasıl bir yer olduğunu da tarif edeyim. Görüntü itibarı ile tek bir firma fakat firma içeriden

DİSK Tekstil ihanetlerine bir yenisini ekledi!

BU İLK İHANET DEĞİL!

Biz bu çeteyi daha önce Greif fabrikalarının sendikalaşma sürecinde de yaşadık. Taşeron belasından kurtulmak isteyen işçileri hayalcilikle suçlamalarından, 2016 yılında yine daralma bahanesi ile işçi çıkarmalarından, Çemen Tekstil'den, Beybi Eldiven fabrikası ihanetlerinden biliyoruz. Ancak DİSK Tekstil bürokratları Greif işçilerinin şanlı direnişini unutmasın. O gün nasıl birlik olup başarıldırsa, yine başaracak ve elbet bir gün bu ihanetlerin hesabını soracaklardır.

GREIF İŞÇİSİ ARKADAŞLARA ÇAĞIRIMIZDIR!

Greif işçileri DİSK Tekstil bürokratlarının defalarca tekrarlanan ihanetlerini unutmamalıdır. Greif işçileri yaşanan bu işbirlikçi tutuma karşı, onurları ve geleceklere için direnmeli, komitelerini oluşturup bu ihanet çetesinden kurtulmalıdır. Yeni ihanetlere, saldırılara karşı

inisiyatifli alıp bir kişi daha eksilmemek için direnişe geçmeli, örgütlülüğünden aldığı güçle baskılara direnmelidir.

Krizi bahane edip işten atma saldırısını meşrulaştıran, ihanetlerine her gün bir yenisini ekleyen DİSK Tekstil'den hesap sormalı, bu çeteyi başlarından def etmelidir.

Greif işçilerini gerçek sınıf mücadelesine, **Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası'nda (DEV TEKSTİL)** örgütlenmeye çağırıyoruz. Direnişçi Greif işçilerinin kurduğu, sendikal ihanete boyun eğmeyen, söz-yetki-kararın işçilerde olduğu, işçi demokrasisinin örnek alındığı sendikamızın kapıları işçi dostlarımıza her daim açıktır.

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası olarak Greif işçilerinin her daim yanlarında olduk. Bundan sonrasında olmaya devam edecek, onur ve geleceği için direnen tüm sınıf kardeşleri ile dayanışmayı büyüteceğiz.

DEVİRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI

bilmek için bir kaçıdır, bir umuttur, belki daha iyi şartlarda yaşamak için. Ama toplumda işçi ve emekçiler mülteci işçiler için "vatanlarını terk ettiler, etmeseydiler" diye tepki gösterebiliyorlar. Vatan kavramı özü itibarıyla burjuva bir kavramdır. Ulus-devleti anlatır. Dünyanın burjuvaları, şurası senin burası benim, şuradaki işçileri sen sömür buradaki işçileri ben sömüreceğim diyerek, yeryüzünü kendi aralarında parsellemişlerdir. İşte onların vatan dedikleri şey, çitlerle çevirip kendi çöplükleri ilan ettikleri topraklarda oluşturdukları düzendir.

İşin esası düşünülecek olursa, bu ulusal çitlerin işçi sınıfı için bir anlamı yoktur. İşçi sınıfının havaya, suya, toprağa, ekmeğe, barınmaya, giyinmeye, sağlığa, eğitime ve daha sayısız şeye ihtiyacı vardır. Ancak ulusal çitlerle birbirinden yalıtılmaya, birbirine yabancılaştırılmaya ve düşmanlaştırılmaya hiç ihtiyacı yoktur. Aksine ona gereken, tüm yeryüzünde el ele verip birlikte üretmek ve nimetleri kardeşçe paylaşmaktır. Ulusal egoizm işçi sınıfının doğasına aykırıdır. Bu nedenle *Komünist Manifesto*'da denildiği gibi, "İşçilerin vatani yoktur." Ya da bir "vatani" varsa eğer, bu ayrımsız tüm dünyadır.

BAYRAMPAŞA'DAN DEV TEKSTİL ÜYESİ BİR İŞÇİ

Tarihsel çağ ve yen

(17 Aralık 2011 tarihinde verilmiş bir konferansın elden geçirilmiş kayıtlarıdır... / Ekim, Sayı: 280, Mart 2012)

20 YIL ÖNCE 20 YIL SONRA

EKİM'in siyasal mücadele sahnesine çıktığı tarih, dünya ölçüsünde büyük bir gericilik döneminin de başlangıç evresi idi. EKİM çıkışını 1987 Ekim'inde duyurdu. Bu aynı yılın bu aynı günlerinde, Gorbaçov, Ekim Devrimi'nin 70. yılı vesilesiyle, gerici yankılar yaratan o ünlü konuşmasını yaptı. Bunu, iki yıl gibi kısa bir zaman aralığı ile, önce Doğu Bloku'daki genel yıkılışı, sonra da Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve dağılması izledi. Yıkılış dünya ölçüsünde büyük bir gericilik atmosferinin de ateşleyicisi oldu. Olayların bu biçimde seyrettiği 1991 yılının hemen başında ise, EKİM I. Genel Konferansı toplandı. Bu da bize 20. yüzyıl tarihi üzerine bir genel değerlendirme yapmak olanağı verdi.

Sözkonusu evrede dünya gericiliğinin temel ideolojik argümanlarından biri, "tarihin sonu"nun geldiği üzerine idi. Bu, ekonomide kapitalist piyasa düzeninin ve siyasette burjuva demokrasinin ebediliğinin ilanı anlamına geliyordu. Sözkonusu olan Hegel'den esinlenme bir felsefi argümandı. Piyasa ekonomisinin ve burjuva demokrasinin ebediliği bir olguysa, bunların alternatifi artık gerçekten yoksa ve aşılması gerçekten olanaksızca, sonuçta insanlık ebediyen bu toplumsal-siyasal formlara mahkumsa, bu durumda elbette tarihin sonu da gelmiş demektir. Öyle ya, bu böyleydiyse eğer, insan toplumu tüm gelişme sınırlarına varmış, dolayısıyla da tarih bitmişti. Gerici burjuva ideologlarının felsefi manadaki iddiası işte tamı tamına buydu.

EKİM I. Genel Konferansı işte bu gü-rültülü gericilik propagandası ortamında, tüm dünyaya hakim bu ağır gericilik atmosferinde, 1991 yılının Ocak ayında toplandı. Ve bu gerici gü-rültüye karşı geride kalmakta olan yüzyıl üzerine temel önemde bir değerlendirme ortaya koydu. Bu değerlendirme yayınlarımızda birçok kez belli bölümleri üzerinden ye-

niden yeniden yayınlandı. Tam metnine ise birden fazla kitap içinde yer verildi. Son olarak "Bugünün Dünyası: Süreçler ve Eğilimler" üst başlığı ve "Bunalımlar, Savaşlar ve Devrimler Yüzyılı" ana başlığıyla, **Dünya Ortadoğu ve Türkiye** kitabına ilk metin olarak konuldu. Değerlendirmenin ana başlığı, 20. yüzyıl tanımıyor ve doğal olarak metnin de esas içeriğini özetliyor.

Bu metni gerek yayınlandığı dönem ve gerekse içeriği yönünden her zaman önemsedim ve vesile çıktıkça da öne çıkardım. Kapitalizmin son ikiyüz yıllık tarihi üzerinden sorunlara bakan, kapitalizmin temel çelişmelerini, bunların farklı tarihi evrelerdeki etki ve sonuçlarını ele alan ve nihayet o günün sorunlarına bağlanan değerlendirmenin sonunda çok kısa ve özlü bir bitiş paragrafı var: "Sonuç olarak; burjuva ideologlarının büyük spekülasyonlara konu ettiği 1989, tarihin değil, yalnızca bir dönemin sonunu işaretliyor. İnsanlık yeni bir döneme girmiştir. Yeni dönem, yeni bir devrimler dönemi olarak tarihe geçecektir; nesnel olgular buna işaret ediyor, belirtiler bunu gösteriyor." (H. Fırat, **Dünya Ortadoğu ve Türkiye, Eksen Yayıncılık, s.46**)

Bu, 1991 yılı başında yapılmış bir değerlendirmedir. Doğu Bloku'nun çöktüğü, Sovyetler Birliği'nin dağılmakta olduğu, burjuva gericiliğinin doruğuna çıktığı bir döneme aittir. O günden bugüne aradan tam yirmi yıl geçti. Ve bugün hayli farklı bir atmosfer var, artık çok farklı temalar, çok farklı tartışmalarla karşı karşıyayız. Tarihin bittiği, kapitalizmin ebediliği iddiaları bugün artık yalnızca alaylara konu oluyor. Bugün kapitalizmin ebediliği değil fakat akibeti tartışılıyor.

ABD'de, bu sosyal barış ülkesinde, sınıf mücadelesinin genellikle geri olduğu, kötürüm kaldığı bu ülkede, sıradan insanlar, sıradan bir bilinçle kendiliğinden bir araya geliyor ve kapitalizmin ifade uygunsa Kabe'sine, yani Wall Street'e işaret ediyorlar, Wall Street'i işgal etme eylemleri gerçekleştiriyorlar. Servet-sefalet kutuplaşmasına dikkat çekiyorlar ve bundan mali sermayeyi sorumlu tutu-

yorlar. Bunu sıradan, henüz kurulu düzen bilincini hiçbir biçimde aşmamış insanlar yapıyorlar. Burada devrimci ölçülerle herhangi bir önderlik yok, bir program yok, bir yön yok, dolayısıyla öncü devrimci bir parti yok. Bu insanların bilinci çok çok sınırlı ve aynı ölçüde tartışmalı. Devrimci olmadıkları gibi kapitalizme cepheden savaş açmış da değiller, tam tersine, bu bugünkü haliyle henüz sistem sınırları içinde bir olay. Ama yine de bu insanlar dosdoğru işaret edilmesi gereken yere işaret ediyor, bankaları, bor-saları, şirketleri, yani kapitalizmin temel iktisadi kuruluşlarını suçluyorlar. Wall Street üzerinden sosyo-ekonomik düzenin Kabe'sine işaret ediyorlar. Ve bu, yineliyorum, sistemin kalbinde, ABD'de, sosyal barışı ve sosyal durgunluğu ile ünlü bir ülkede oluyor. Bunun önemini ve anlamını yerli yerine oturtabilmek için, bu olaya yirmi yıl öncesinin atmosferi üzerinden bakabilmek gerekir.

Bunun benzerini, meydanları işgal ederek, yine sıradan insanlar, geçen ilkbahar-yaz aylarında İspanya'da yaptılar. Orada da sözkonusu olan, örgütsüz, devrimci bilinçten yoksun, programı, yönü olmayan ama çekilmez hale gelen sistemin kendiliğinden harekete geçirdiği insan topluluklarıydı.

Bunlar sanıldığından da önemli gelişmelerdir. Bazıları sistemi aşan bir bilinç ve örgütlenmeden yoksun oldukları için bu eylemleri küçümsüyorlar, bense tam tersine, tam da bundan dolayı fazlasıyla önemsiyorum. Bu önemli ölçüde genç insan gruplarını devrimci partiler harekete geçirmiş olsalardı, olup biten son derece anlaşılır olurdu. Oysa yaşananlar tümüyle kendiliğinden, devrimci önderlik boşluğuna rağmen ve salt gelişmelerin itkisiyle, çekilmez hale gelen sorunların basıncıyla gerçekleşen olaylardı.

Kapitalizmin onulmaz çelişkileri kaçınılmaz bir biçimde kitleleri kendiliğinden hareketlendiriyor, sisteme karşı harekete geçiriyor. İnsanlar, bir tarafta toplumun yüzde biri, öte tarafta yüzde 99'u var diyorlar ve bununla, korkunç boyutlardaki sosyal kutuplaşmadan söz etmiş oluyor-

lar. Yüzde birin yüzde 99'a hükmettiğini söylemiş oluyorlar. Bunu sıradan insanlar söylüyorlar, bunu devrimci gelenekleri son derece zayıf, genellikle sosyal barışın egemen olduğu, işçi sınıfının tarihsel olarak sermaye tarafından binbir biçimde denetim altında tutulabildiği bir ülkenin emekçileri söylüyorlar. Aynı şeyler İspanya'da, İtalya'da, Yunanistan'da, dünyanın bir dizi başka ülkesinde söyleniyor.

Bütün bunlar üzerinde, olup bitenlerin anlamı ve önemi üzerinde, Tunus-Mısır isyanları vesilesiyle, sosyal nedenlere dayalı bu sarsıcı halk ayaklanmalarını ele alırken, enine boyuna durduk. Bütün bunlar, kapitalizmin ebediliği iddiasından, tarihin bittiğine dair o gerici ve şarlatanca hülyalardan, piyasa düzeninin sıradan emekçi tarafından bile sorgulanmakta olduğu bir aşamaya geldiğimizi göstermektedir.

Üstelik bu, salt piyasa düzeni yönünden değil, fakat gerçekte burjuva demokrasisi yönünden de böyledir. İspanya'da genç emekçiler meydanları işgal ederlerken, "gerçek demokrasi istiyoruz!" diyorlardı. Bu, burjuva demokrasinin sahteliğinin açık bir ilanı demektir. Burjuva demokrasisi, sözümona temel hak ve özgürlüklere dayanan, emekçilere böyle sunulan, böyle olduğu kabul ettirilen demokrasi! Ama meydanları işgal eden genç İspanyol emekçileri, "gerçek demokrasi" istiyoruz diyorlar. Demek ki mevcut olanı sahte sayıyorlar. Bir yandan hükümeti, politikacıları ve parlamento-yu, öte yandan bankaları suçluyorlar.

Bu, kapitalist ekonominin kalbi ile burjuva politikasının temel meşruiyet organlarının birarada sorgulanması ve suçlanmasıdır. Hiç kuşkusuz sıradan, henüz kendiliğinden bir bilincin sınırları içinde. Temel önemdeki sorunlar sıradan emekçinin bilincinde yansımaları bugün için ancak böyle bulabiliyor. Fakat bu bugün için az şey değildir. Ve bunun önemini "gerçek demokrasi istiyoruz" is-temiyle birlikte değerlendirmek gerekir. Normal olarak kurumlarıyla, kurallarıyla kendi çapında bir burjuva demokrasisi,

Genel tarihsel dönem- 1

H. Fırat

bugünün İspanya'sında var. Ama genç emekçiler onu sahte bir demokrasi olarak suçluyor, reddediyorlar ve "gerçek demokrasi" istiyorlar.

Gerçek demokrasi sosyalist demokrasidir, bunu bugün isteyenler henüz bunun bilincinde olmasalar da. Gerçek demokrasi, temel hak ve özgürlüklerin biçimsel olmaktan çıktığı, ekonomik-sosyal bir içeriğe, böylece maddi bir temele kavuştuğu demokrasi demektir. Bu ise ancak proletarya devrimi ile olanaklı hale gelebilecek sosyalist demokrasi demektir.

Burjuva demokrasisi sahte bir demokrasidir. Onun tanıdığı tüm haklar biçimseldir, sunduğu eşitlik salt yasa önünde eşitliktir. Ekonomik ve sosyal eşitliğin olmadığı yerde, tüm haklar biçimsel olarak kalır, eşitlik yasa önünde eşitlikten öteye gidemez. Ekonomik gücü olan tanınan haklardan fiilen yararlanır, bundan yoksun olan içinse hakkın içi boşalır. Örneğin basın ve ifade özgürlüğünüz vardır, ama kitle iletişim araçlarından, basım evlerinden, kağıt stoklarından, dağıtım aygıtlarından yoksunsanız, gerçekte bu hakkı kullanamazsınız. Oysa milyonlarca,

onmilyonlarca emekçinin kullanmadığı bu hakkı, bir avuç teknelci asalak, üstelik tüm topluma hükmedecek ve yön verecek biçimde, tepe tepe kullanır. Çünkü üretim araçları ve birikmiş zenginlikler onun elinde, özel mülk olarak onun tekelindedir. Üretim araçları ve birikmiş zenginlikler üzerindeki sermaye tekelinin temel hak ve özgürlükleri emekçiler için nasıl içi boş, biçimsel ve pratikte işlevsiz hale getirdiğinin bir örneğidir bu. Bu, tüm öteki temel hak ve özgürlükler bakımından da aynen böyledir.

Daha da önemli olanı ise şudur: Burjuvazi burjuva demokrasisine, gerçekte kendisinden söküp koparılabilir alınmış demokratik hak ve özgürlüklere, sonuçta emekçiye iş ve dolayısıyla bir parça eklemek verebildiği sürece katlanır. İş vermek eskisi kadar kolay değilse, dolayısıyla ekmeği vermek artık zora girmişse, burjuva demokrasisi bizzat burjuvazinin kendisi için sorunlu hale gelmiş, bir yüke, bir engele dönüşmüş demektir. Özel ve geçici tarihi durumları saymazsanız eğer, burjuva demokrasisi, bilinen yerleşmiş biçimiyle, işin özünde sosyal barışın siyasal biçiminden başka bir şey değil-

dir. Sistem sosyal barışı koruyamadığı, emekçiyi sosyal açıdan bir parça tatmin edemediği, dolayısıyla da dizginlemediği durumlarda, demokratik hak ve özgürlüklere de tahammül edemez hale gelir, burjuva demokrasisini bir yana itmenin yollarını arar.

1920'ler ve '30'lar Avrupa'sına bakınız; her yerde burjuva demokrasisine saldırı var, bizzat burjuvazinin kendisi tarafından. Faşizm, o günün Avrupa'sında, burjuvazinin, ekonomik ve sosyal bunalıma, bunların beslediği sosyal mücadelelere ve sosyal devrim tehlikesine karşı-devrimci bir yanıtıdır. Aynı şekilde, bunların hazırladığı savaşa da bir hazırlıktır. Şu veya bu ülkeye ilişkin özgün nedenler ne olursa olsun, temelde genel ve tüm ülkeler için ortak olan nedenler bunlardır. 1920'ler ve '30'lar Avrupa'sında ekonomik kriz ve bunun yol açtığı büyük bir sosyal yıkım var. Bu koşullarda artık emekçiye bir parça eklemek ve iş vermek eskisi kadar kolay olmaktan çıkmış, bu da emekçiyi harekete geçirmiştir. Onu dizginlemek, bunun için de burjuva demokratik hak ve özgürlükleri bir tarafa itmek, açık teröre dayalı bir devlet biçimi-

mine geçmek gerekir. Faşizm işte bu ihtiyacı ürünüdür. Artık burjuva demokrasisiyle işleri götüremeyen burjuvazi çıkışı ve çözümü faşizmde görmüştür.

Nitekim bugünün kapitalizmi de, sorunlar ağırlaştıkça ve bunun beslediği sosyal hoşnutsuzluk kendini bir biçimde dışarı vurdukça, adım adım polis devletine yöneliyor. Kurumsal ve yasal düzeyde buna yönelik hummalı bir hazırlık var. Burjuva demokrasisinin klasik ülkeleri durumundaki bir dizi Avrupa ülkesi ile sistemin hegemon gücü ABD'de yaşanıyor bu. Bu bugün için uygulamada belki henüz fazlaca farkedilemiyor. Zira sosyal hoşnutsuzluk kendini henüz geniş çaplı eylemlilikler olarak ortaya koyabilmiş değil. Ama olayların bu düzeye ulaştığı bir aşamada, sözde demokrat Avrupa burjuvazisinin faşist baskı ve terör rejimine geçişte benzersiz olduğunu, 20. yüzyıl tarihi bize tüm açıklığı ile gösteriyor. Bugün İngiltere'deki yoksulluk isyanlarına karşı İngiliz polisinin ve yargısının nasıl davrandığını da görüyoruz. Hollanda'da barışçı 1 Mayıs göstericilerine karşı polis köpeklerinin nasıl kullanıldığını, insanların kafalarının nasıl parçalandığını da izliyoruz. Ki bunlar henüz önemsiz sayılabilecek ilk işaretlerdir.

(...)

GENEL TARİHSEL ÇAĞ VE ALT TARİHSEL DÖNEMLER

Genel tarihsel çağ ile özel bir tarihsel dönemi birbirine karıştırmamak gerekir. İlki, tarihsel çağ, tarihsel gelişim sürecinde temel bir aşamayı, ikincisiyse, aynı çağın kendi iç evrelerini, iç gelişim aşamalarını, şu veya bu dönemini anlatır. Burjuva devrimleri çağı ya da emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı derken, genel bir tarihsel gelişim aşamasını dile getirmiş oluyoruz. Kendi içinde sayısız iç evreden geçen, çok sayıda farklı dönem içeren bir genel gelişim aşamasını... Geçen yüzyılın başından beri emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı içindeyiz. Oysa bu aynı çağ boyunca bir dizi alt tarihi evreden, farklı farklı tarihi dönemlerden geçtik. 20. yüzyılın bütün

bir seyrine baktığımızda bunu kolayca görebiliriz.

19. yüzyılın sonuna denk gelen kapitalizmin tekeli aşması, yeni bir çağ, emperyalizm çağını başlattı. Bu aynı zamanda kapitalizmin temel çelişkilerinin olgunlaştığı, böylece toplumsal devrimin tarihin gündemine girdiği bir tarihsel aşamayı. Kapitalizm emperyalizm aşamasında, insanlığın gelişmesinin önünde aşılması gereken bir engeldi artık. 20. yüzyılın bütün bir bilançosu bunu bize tüm açıklığı ile göstermektedir.

Lenin emperyalizm çağının başlıca çelişkilerini açıklıkla tahlil etti ve tanımladı. Bunlar, kapitalist metropollerde emek-sermaye çelişkisi, dünya genelinde emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişki ve sistemin kendi içinde emperyalistler arası çelişkilerdi. Bu çelişkilerin gerçekliğini, seyrini ve sonuçlarını bir kez daha bütün bir 20. yüzyıl tarihi üzerinden biliyoruz.

Emek-sermaye çelişkisi üzerinden özellikle de Avrupa'da geniş çaplı ve sert sınıf mücadeleleri yaşandı. Sosyalist Ekim Devrimi'nin yarattığı çağ açıcı sarsıntının etkisi altında bu mücadeleler yer yer toplumsal devrimlere de yol açtı, bunlar sonuçta yenilgiye uğrasalar da. Bu mücadeleler, bu büyük devrimci sosyal çalkantılar içinde güçlü bir devrimci işçi hareketinin geliştiğini, bunun ortaya güçlü komünist partileri çıkardığını biliyoruz. Bu olgular kapitalist metropollerde emek-sermaye çelişkisinin kendini ortaya koyuşunun somut tarihsel ifadesi oldular. Bugünün dünyasına emperyalist metropoller üzerinden baktığımızda gördüğümüz sosyal mücadeleler, bu çelişkinin girmekte olduğumuz yeni tarihi evredeki keskinleşmesinin ilk işaretlerinden başka bir şey değildir. Geçen yüzyılın başı üzerinden alırsak, aradan geçen yüzyıl içerisinde bu çelişkinin etki alanının alabildiğine genişlediğini de görürüz. Dünün bir dizi bağımlı ülkesinde bugün toplumsal ilişkilere hakim çelişki, emek-sermaye çelişkisidir. Çin'den Brezilya ve Meksika'ya, Türkiye'den Güney Kore ve Güney Afrika'ya kadar bu böyle.

Emperyalizm ile halklar arasındaki çelişki ise aynı yüzyıl içinde kendini bir yandan ulusal kurtuluş hareketleri, öte yandan halk devrimleri üzerinden ortaya koydu. 20. yüzyıl büyük bir bölümüyle sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin ezilen halklarının emperyalizme karşı başkaldırısına sahne oldu. Bu mücadelelerin bir bölümü güçlü toplumsal boyutlar kazandı ve başarılı halk devrimleri halini aldı. Büyük Çin Halk Devrimi bunun en görkemli örneklerinden biri oldu. Başarılı bir devrime varmalar da dünyanın hemen tüm bağımlı ülkeleri geniş çaplı devrimci halk hareketlerine, kitle müca-

Ekim Devrimi ile birlikte insanlık proletarya devrimleri çağını açtı. Böylece yeni çağ, emperyalizm ve proleter devrimler çağı halini aldı, böyle de anılır oldu. Halen de bu aynı çağın içindeyiz. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, proletaryanın, kendi yoksul müttefiklerini de yanına alarak burjuvaziye devirebileceğini ve yeni bir toplumsal düzeni kurma eylemine girişebileceğini tarihsel olarak kanıtlamış bulunuyor.

delelerine ve gerilla savaşlarına sahne oldu. Emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki temel çelişkinin ürünü mücadelelerin öteki bir bölümü, ulusal kurtuluş devrimleri sınırlarında kaldılar ve siyasal bağımsızlığın şu veya bu düzeyde elde edilmesiyle sonuçlandılar. Toplamında bu mücadelelerin baskısı altında sistem önemli sarsıntılar geçirdi, sonuçta klasik sömürgecilik çöktü ve tasfiye oldu. Mazlum halkların tarihsel gelişiminde önemli adımlar olan tüm bu sonuçlara rağmen, emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişki, kuşkusuz yeni zeminler ve muhtevalar kazanarak, yerli yerinde duruyor. Dün emperyalizm ile feodalizmin boyunduruğu altındaki bu halklar, bugün emperyalizm ile kendi burjuvazilerinin ortaklaşa sürdürdüğü ağır bir kapitalist sömürü ile dizginsiz bir siyasal gericiliğin çarkları arasında yine eziliyor, yine sömürülüyorlar.

Üçüncü temel çelişkiye, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiye gelince. Bunun iki büyük dünya savaşına, 1914'de birinci emperyalist dünya savaşına, 1939'da ikinci emperyalist dünya savaşına yol açtığını biliyoruz. 20. yüzyıl iki büyük savaş üzerinden, aradaki bölgesel çatışmalar, yani emperyalistler arası çatışmanın dolaylı biçimleri bir yana, iki büyük genelleşmiş savaş üzerinden emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiyi de kanıtlamış bulunmaktadır. Şimdi ise bu açıdan yeni bir evrede, yeni bir sürecin içindeyiz. Bir dizi olgu emperyalistler arası yeni kutuplaşmalara, yeni gerginliklere işaret ediyor. Emperyalist militarizm

ve onun ayrılmaz boyutu silahlanma yarışı bugüne kadar görülmemiş boyutlarda bir tırmanma içerisinde. Savaş bütçelerinin tarihin hiçbir döneminde görülmemiş boyutlara ulaştığını görüyoruz. Bunlar çağın başlıca çelişkilerinden olan emperyalistler arası çelişkinin de yerli yerinde durduğunu gösteriyor.

20. yüzyıla giriş, emperyalizm çağına girişti ve bu sosyal devrimler çağının da habercisiydi. Nitekim Ekim Devrimi ile birlikte insanlık proletarya devrimleri çağını açtı. Böylece yeni çağ, emperyalizm ve proleter devrimler çağı halini aldı, böyle de anılır oldu. Halen de bu aynı çağın içindeyiz. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, proletaryanın, kendi yoksul müttefiklerini de yanına alarak burjuvaziye devirebileceğini ve yeni bir toplumsal düzeni kurma eylemine girişebileceğini tarihsel olarak kanıtlamış bulunuyor. Sonraki sonuçları ne olursa olsun, bu tarihsel olarak gerçekleşmiş, dolayısıyla kanıtlanmış temel önemde bir olgudur. Kaldı ki yüzyılın ilk yarısı üzerinden Ekim Devrimi bunun tek örneği de değildir. Almanya'da ve Macaristan'da ayakta kalmayı başaramasalar da yaşanmış devrimleri biliyoruz. Almanya'da, Fransa'da, İtalya'da proletaryanın komünist partileri önderliğindeki güçlü devrimci mücadelelerini biliyoruz. Bunların başarısı, muzaffer bir devrimle sonuçlanması, proletarya devriminin zaferi anlamına gelecekti ve insanlığın kaderi temelden değişmiş olacaktı.

Ayrıca Ekim Devrimi'nin açtığı çağın bir yandan tüm mazlumlar dünyasını

hareketlendirdiğini, öte yandan onları kendi ekseninde topladığını da biliyoruz. 20. yüzyılın tüm büyük mücadelelerinin Ekim Devrimi'nin açtığı çağda geliştiğini, onun ilkelerinden ve ideolojisinden şu veya bu ölçüde esinlendiğini de biliyoruz. Bütün bunlar çağın yalnızca emperyalizm çağı değil, aynı zamanda proletarya devrimleri çağı olduğunun kanıtlarıdır. Bu teorik ve tarihsel yönden mantıksaldır da. Zira Lenin'in saptadığı gibi, kapitalizmin tekeli aşması, emperyalizm, sosyal devrimin de arifesidir.

Yüzyılın başında kapitalizm dünya ölçüsünde bu kadar gelişkin değildi. Bugünün dünyasında kapitalist ilişkiler yüzyılın başıyla kıyaslanamayacak ölçüde genişlemiş ve derinleşmiştir. İnsanlığın beşte biri demek olan Çin, yüzyılın başında ve ortasında, feodalizme ve emperyalizme karşı ulusal demokratik devrim mücadelesine sahne olan yarı-sömürge, yarı-feodal bir toplumdu. Bugün aynı Çin artık gelişmiş bir sanayi toplumdur. Bugün Çin'de nesnel toplumsal ilişkiler yönünden artık proletarya devrimi gündemdedir. Daha önce de sözünü ettim, aynı şey bir dizi başka ülke için geçerlidir. Türkiye için, Brezilya için, Güney Kore için, Güney Afrika için, Meksika için, Arjantin için, bir dizi başka kapitalist ülkesi için geçerli. Oysa bu, yüzyılın başında yalnızca bir avuç gelişmiş emperyalist ülke için geçerliydi. Bugün dünya ölçüsünde çok daha geniş bir coğrafyada emek-sermaye çelişkisinin toplumun temel çelişkisi haline geldiğini, dolayısıyla bu çelişkinin çözümünü proletarya dev-

riminde bulabileceğini biliyoruz. (...)

Özellikle TKİP III. Kongresi'nden beri partimizin söyleminde öne çıkan bir "yeni tarihsel dönem" vurgusu var. Bir dizi parti değerlendirmesinde, insanlık yeni bir tarihsel döneme girmekte, tarihsel ölçülerle alındığında girmiş de bulunmaktadır, denilmektedir. Daha önce de altını çizdim; genel tarihsel çağ ile bu çağın içindeki şu veya bu alt tarihsel dönemi birbirine karıştırmamak gerekir. Tarihsel çağa ilişkin açıklamaları bunun için yaptım. Çağ, halen de 20. yüzyıl ile birlikte girmiş bulunduğumuz o aynı çağ. Birinci emperyalist dünya savaşı, ardından Ekim Devrimi ve büyük devrimci çalkantılar dönemi, ardından büyük bunalım ve '30'lu yıllarda faşizmin yükselişi, sonra yeni bir dünya savaşı, Çin Devrimi'nin ardından yeni bir ivme kazanan ulusal kurtuluş mücadeleleri ve halk devrimleri fırtınası, vb. Tüm bunlar aynı çağın içinde alt tarihi evreler ya da dönemler oldular. Ama çağ aynı çağdı. '70'li yıllarda dünyada devrim dalgasının tepe yaptığı dönemde de, '80'li yıllarda dibe vurduğu ve bunun da Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da büyük yıkılışlarla birleştiği dönemde de çağ aynı çağdı.

Çağ hala da aynı çağ; bütün temel çelişkiler yerli yerinde duruyor, bunların bugün ortaya çıkardığı sosyal-siyasal sonuçlar geçen yüzyılın başına göre bazı önemli farklılıklar taşısa da. Temelde toplum aynı toplum, sistem aynı sistem. Aynı temel çelişmeler üzerinden işleyen bir tarihsel süreç var, farklı evrelerden geçerek de olsa. Birinci Dünya Savaşı öncesi dönem bir evredir, dünya savaşının kendisi bir evredir. Ekim Devrimi ve savaş sonrası büyük devrimci çalkantılar bir evredir. O devrimci çalkantıların yatışması ve sistemin kendini yeniden güçlendirmeye yönelmesi, 1920'li yıllar, bir evredir. 1929 bunalımı ve onu izleyen '30'lu yıllar, sosyal buhran, faşizmin yük-

selişi ve dönemin sert sınıf mücadeleleri bir evredir. Arkası İkinci Dünya Savaşı'dır. İkinci Dünya Savaşı sonrası yeni bir evredir. Ulusal kurtuluş mücadelelerinin ve devrim mücadelelerinin dünya ölçüsünde hız kazandığı, metropollerde çelişkiler biraz yatışsa bile, dünyanın geriye kalanında halkların büyük bir hareketlenmesinin yaşandığı bir evredir. '80'li yıllar neo-liberalizm dönemi, gericilik evresidir. '90'lı yıllar yıkılış evresidir.

Özetle, aynı çağın içinde farklı dönemler, farklı alt evreler bunlar. Dolayısıyla, TKİP'nin bazı yazılara da başlığını veren "yeni tarihsel dönem" tanımlamasını da şu içine girmekte olduğumuz evre olarak anlamak gerekir. Yani insanlığın ya da modern tarihin o kesintisiz evriminin bugünkü yeni aşaması... Bu yeni aşamayı hazırlayan süreci, ki son 30-35 yılın çok yönlü toplam birikimleri var bunun temelinde, Tunus-Mısır vesilesiyle genişçe ortaya koyduk. '70'lerin ortasından alıp bugüne getirerek, bugünkü gelişmelerin hangi birikimler üzerinden yükseldiğini çok yönlü olarak irdeledik.

SİSTEMİN ÇOK YÖNLÜ BUNALIMI

Bu yeni tarihi döneme karakterini veren temel olgulardan ilki, çok yönlü bunalımlar gerçeğidir. Temelinde iktisadi bunalımın olduğu, ama bunun sosyal ve siyasal bunalımı mayalayıp beslediği, tümünün bir arada toplumsal yaşamın öteki alanlarındaki bunalımları beslediği bir evrenin içindeyiz. Ekonomik ve

mali bunalım yeterince açık bir olgudur. Bizzat burjuvazinin temsilcileri, ani ağırlaşmalara da bağlı olarak yıllardır bunu, ekonomik bunalımı, bunun ağırlığını, kapsamını, derinliğini tartışıyorlar, bunu 1929 büyük bunalımı ile kıyaslıyorlar. Bu, ekonomik-mali bunalım olgusu, herkes için yeterince açık, bu konuda bir tartışma yok.

Bu temel üzerinde ağır bir sosyal bunalımın yaşandığı da bir başka olgusal gerçek. Bütün veriler, sistem bünyesinde bu denli bir sosyal kutuplaşmanın tarihin hiçbir döneminde yaşanmadığını gösteriyor. Sosyal kutuplaşma, servet-sefalet kutuplaşması, sınıflar arası sosyal uçurum denilen olgu, kapitalizmin tarihi boyunca hiç bu denli büyümemişti. Bu, 1960'lı yıllarda bire otuzdu. Bundan on sene önceki verilere göre, bire doksana çıkmıştı. Şimdi çok daha ağır olmalıdır. Çünkü son on yıl, özellikle de şu son dört-beş yıl, bunalımın yeni düzeyde ağırlaştığı bir dönem oldu. Bunun faturası düzenli olarak emekçilere ödeltildiği ölçüde, sosyal kutuplaşma da ağırlaşmış derinleşti. Bugün örneğin İtalya'da ağır bir ekonomik kriz var ve bunun faturası bir kez daha emekçilere ödeltiliyor. İtalya'nın bunalımdan çıkabilmesi adına, İtalyan işçi sınıfı ve emekçisi, bugünkünden daha ağır çalışma koşullarına ve daha geri bir yaşam düzeyine razı olmak zorunda. Kendilerine dayatılan bu demek istiyorum. Bugünün İtalya'sı otuz yıl öncesinin İtalya'sından kat kat daha zengin, ama buna rağmen otuz yıl önce emekçisine verdiğini bugün veremiyor. O

zaman vermek zorunda kaldığını da bugün geri almak istiyor.

İşte bu, kapitalizmin onulmaz çelişkilerinin bir yansımasıdır. Bu, kapitalist piyasa düzeninin işleyiş mantığının bir sonucudur. Bu sistem, zengini daha çok zengin, fakiri daha çok fakirleştirerek işliyor. Sistemin mantığında, özsel yapısında bu var. Bir meta ne kadar ucuza maledilirse piyasada da o kadar çok rekabet etmek şansı bulabiliyor. Ucuza mal edebilmek için de, bunu üreteni daha ucuza çalıştırabilmek lazım, mantık bu. Piyasa kıyasıya bir rekabet demektir; rekabet ise maliyetleri sürekli ve sistemli bir biçimde düşürmeyi gerektirir. Öte yandan kuşkusuz teknolojik üstünlük demektir ama teknolojik üstünlük geçicidir, geride kalanlar tarafından çok geçmeden yakalanır ve buradan doğan ekstra karlar yitirilir. Bu nedenle üstünlük temelde metaları ucuza maletmekten geçiyor.

Pek çok malın Doğu Asya'da üretilmesinin nedeni de budur. Çünkü orada emek yok pahasına sömürülerek ürün en ucuza malediliyor. Ama bu da kapitalist metropollere büyüyen bir işsizlik sorunu olarak yansıyor. Tekeller üretimi en ucuza malettikleri yere taşıma yoluna gittikleri ölçüde, kapitalist metropollerde işsizlik oranı yükseliyor. Ürünü kapitalist metropollerde üretmek maliyeti yükseltiyor ve rekabet gücünü zayıflatıyor. Emperyalist metropoller için bunun tek sonucu işsizliğin büyümesi değil, yanı sıra düşük ücretler ve daha ağır çalışma koşulları oluyor. Kapitalist tekeller bunu ileri sürerek, metropol emekçisine daha düşük ücretler ve daha ağır çalışma koşulları dayatıyorlar, aksi durumda üretimi ücretlerin düşük olduğu ülkelere taşımakla tehdit ediyorlar. Böylece emekçiyi daha ucuza çalışmak, daha az sosyal hak ve güvenceye razı olmak zorunda bırakıyorlar.

Bu, kapitalizmin piyasa düzeninden, o çok övülen serbest rekabetten kaynaklanıyor. Bugünkü İtalya otuz sene önceki İtalya'dan kat kat daha zengindir. Ama işçisine ve emekçisine yeni düzeyde bir yoksulluğu dayatıyor. Bugünün dünyasında hiçbir tarihi dönemle kıyaslanamaz muazzam bir zenginlik birikimi var. Emek üretkenliği de alabildiğine artmış durumda. Ama üretim araçları ve zenginlik birikimi kapitalist mülkiyetin boğucu tekeli altında olduğu, bir avuç tekeli asalağın elinde toplandığı için, emekçi iş bulabilmeyi ve sınırlı bir sosyal güvenceyi bile nimet sayabiliyor. Bu, ulaşılan gelişmişlik aşamasındaki insanın en derin bir aşağılanmasıdır. Ama kapitalizm budur işte!

Bu ayrıntılara, yapısal ekonomik bunalımın doğurduğu sosyal sorunlardan, bunalımın sosyal boyutlarından söze-

Temelinde iktisadi bunalımın olduğu, ama bunun sosyal ve siyasal bunalımı mayalayıp beslediği, tümünün bir arada toplumsal yaşamın öteki alanlarındaki bunalımları beslediği bir evrenin içindeyiz.

derken girmiş oluyorum. Sosyal bunalım tıpkı onu besleyen ekonomik bunalım gibi günümüz dünyasının tartışmasız bir olgusudur. ABD’de sıradan insanları kendiliğinden borsaların ve bankaların karşısına çıkaran budur. Bu, artık en zengin emperyalist metropollerini bile kiskacına almış bulunan sosyal bunalımın en dolaysız bir göstergesidir. Size sayısız başka kanıt gösterebilirim. Çok daha ileri mücadele örneklerini öne çıkarabilirim. Örneğin Yunanistan’dan söz edebilirim. Ama bunu yapmıyorum, zira Yunanistan sınıf mücadelesi geleneğinin zaten güçlü olduğu, tarihsel olarak komünizmin nispeten etkin olduğu, örgütlü bir işçi hareketinin bulunduğu bir ülkedir. Bu nedenle ben kasten ABD’yi öne çıkarıyorum örnek olarak. Eğer bugünün olayları ABD’de bile sıradan insanları kendiliğinden harekete geçirebiliyorsa, bu kapitalist dünyada genelleşmiş sosyal bunalımın en dolaysız bir kanıtıdır, demek istiyorum.

Siyasal bunalıma geçiyorum. Buna kanıt mı istiyorsunuz, parlamento seçimlerindeki katılım oranlarına bakınız. İtalya’da ve Yunanistan’da parlamenter işleyişi bile boşa çıkaran teknokrat hükümetlere bakınız. İspanya’da sokağa çıkan emekçilerin, “gerçek demokrasi istiyoruz” deyip burjuva politikasının temsilcilerini, parlamentoyu, hükümetleri suçlamasına bakınız. İngiltere günler boyu sokakları dolduran, sisteme öfkelerini yakıp yıkarak gösteren gelecek konusunda ümitsiz gençliğe bakınız. Dikkat ediniz, bu örnekleri hep gelişmiş kapitalist ülkelerden, hep yerkürenin refah adalarından veriyorum. Çünkü dünyanın geriye kalanı her zaman ekonomik ve sosyal bunalımın, sosyal çatışmanın, baskı ve terörün, beyaz terörün, faşizmin acılarını yaşadı. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönem sadece Kuzey Amerika ve Avrupa için bir sosyal refah, bir sosyal barış ve bir burjuva demokrasisi dönemiymiş. Bugün buralardaki dengelerin de artık yıkılmaya başladığını anlatmaya çalışıyorum.

Avrupa Birliği Yunanlı emekçiye ne getirdi? Yunanistan otuz senedir Avrupa Birliği üyesi. Rakamlara bakılırsa kişi başına ulusal geliri otuz bin doları bulmuş görünüyordu. Ama bugün ülke iflasta, sıradan emekçinin sıradan kazanımları ise hedef tahtasında. Emeklilik yaşından ücret düzeyine, sosyal haklara, bir dizi başka kazanıma kadar... Avrupa Birliği Yunan emekçisine sadece iktisadi ve sosyal yıkım getirmiş bulunuyor. Üstüne üstlük Yunan devletini de iflas sürükleyerek. Emekçiler bu ülkede düne göre daha yoksul, daha mutsuz, daha umutsuz durumda ve gelecek konusunda günden güne derinleşen bir güvensizlik içinde. Avrupa Birliği projesi işte bu! Tam da bu

aynı dönemde ama, Alman ve Fransız bankaları, genel olarak Alman ve Fransız tekelleri semirdikçe semirmiş. Aynı gerçeğin öteki yüzü ise bu.

Yine de bu onları da kurtarmıyor. 2008 krizi sonrası durumu nispeten iyi görünen Almanya’da şimdi büyüme durmuş durumda. Başka türlü de olamazdı. Avrupa’nın öteki bölgeleri çöktüğünde, Alman ekonomisi bundan etkilenmeden kalabilir mi? Almanya örneğin Yunanistan’da sistem işlediği sürece semirebiliyor. Yunanistan’da işler çığırından çıktığında, sistem tıkanıp gittiğinde ise bunun etkilerinden kendini kurtaramaz. Genel bir yapının birbirine sıkı sıkıya bağlı çarkları, dişlileri bunlar. Yunanistan’daki dışlı kırıldığı zaman, bu doğrudan Almanya’yı da etkiler. Alman tekelleri ürettiklerini kime satacaklar? Alman bankaları o sermayeyi karlı bir biçimde kimlere borç verecekler? Kaldı ki Yunanistan’ın iflası denilen durum gerçekte nedir ki? Kurtarılan Yunanistan değil, fakat Alman ve Fransız bankalarıdır. Herkes Yunan devletini kurtarmaktan söz ediyor da, Yunan devleti değil kurtarılan, bizzat Alman ve Fransız bankaları. Onlar ağır koşullarda krediyi vermişler, şimdi tahsil edemiyorlar, edemezlerse sorunlarla karşılaşacaklar, belki batacaklar, bu ülkelerdeki dengeler altüst olacak. Bu nedendir ki Merkel ve Sarkozy, Yunanistan’ı kurtarmak adı altında gerçekte Alman ve Fransız bankalarını kurtarmakla meşgul. Ama bu tüm dünyaya Yunanistan’ın kurtarılması olarak sunuluyor. (...)

Sonuç olarak, sistemin çok yönlü bunalımını tartışma götürmez bir olgu olarak duruyor karşımızda. Ekonomik, sosyal, siyasal, ideolojik, kültürel, moral, dinsel ve nihayet çevresel bir bunalım bu. Çok yönlü, çok boyutlu bir bunalım var ve gelişmiş metropollerden bağımlı ülkelere bu tüm kapitalist dünyayı kapsıyor.

YENİ BİR SAVAŞLAR DÖNEMİ

Kapitalist dünyanın çok yönlü bunalımını, yeni bir savaşlar dönemine giriş tamamlıyor. Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku’nun çöküşüyle birlikte artık “ebedi barış” dönemi de gelmiş kabul ediliyordu. Ebedi sosyal barışla birlikte halklar arasında “ebedi barış”! Oysa bu aldatici söylemin yalnızca bir sene sonrasında Irak’a yönelik ilk emperyalist müdahale vardı. Emperyalizmin birinci Körfez Savaşı’ndan söz ediyorum. Ardından 1998 yılında NATO’nun Yugoslavya’ya karşı savaşı geldi. Buna paralel olarak emperyalist batı, 50. yılını da vesile ederek, Prag Zirvesi’nde NATO’yu dünya polisi ilan etti. Bunları 2001’de Afganistan ve 2003’te Irak savaşları izledi. Yakın zamanda ise Libya’ya yönelik bir emperyalist savaşla yüzyüze kaldık, harekati

bizzat NATO yürüttü. Böylece Kosova ve Afganistan’dan sonra bu kez Libya örneği üzerinden NATO’nun, bu emperyalist savaş makinasının, yeni tarihi evredeki rolü yerli yerine oturmuş oldu. Şimdiyse gündemde Suriye’ye emperyalist müdahale var. Halen NATO’yu bundan alıkoyan, bu ülkenin son derece hassas konumu ve bunun emperyalist dünyanın iç ilişkilerine yansımalarıdır.

Düşününüz, üç günde Libya’ya emperyalist müdahale kararı alınıyor. NATO’nun savaş aygıtı harekete geçiriliyor, birkaç ayda 20-25 bin hava saldırısı yapılıyor. Binlerce insan katlediliyor, Libya yerle bir ediliyor, böylece bu ülkeye el konuluyor. Gelinek yerde emperyalist müdahaleler ve savaşlar bu denli sıradanlaşmış, bu kadar olağanlaşmıştır, demek istiyorum.

Sorun fiili savaşlardan da ibaret değildir. Korkunç boyutlara ulaşan militarizm bu gelişmenin bir başka yönüdür. Silahlanma yarışı hiçbir zaman bugünkü devasa boyutlara ulaşmamıştı. Silahlanma bütçeleri hiçbir dönem bugünkü oranlara varmamıştı. Zıvanadan çıkmış bir silahlanma yarışı var günümüz dünyasında. Bütün büyük emperyalist ülkeler savaş aygıtlarını sistemli biçimde güçlendiriyorlar. Bu bir rastlantı değil; pazarlar, hammadde kaynakları, nüfuz alanları üzerine hummalı emperyalist rekabetin bir yansıması.

Ekonomik bunalım, artı sosyal ve siyasal bunalım, birarada sistemde yapısal tıkanıklıklar demektir. Kapitalist düzende ve emperyalist sistemde bu türden tıkanmalar, emperyalist savaşlarla aşılar. Bunalımlara her zaman militarizm ve silahlanma yarışı eşlik eder. Çelişkilerin yoğunlaşması ve keskinleşmesinin emperyalistler arası ilişkilere bir yansımasıdır bu. Pazarlar daralıyor, hammadde kaynaklarının önemi artırıyor ve bunlar üzerine sert bir rekabet başlıyor. Bu da savaş gücünü artırmayı, savaş aygıtlarını güçlendirmeyi gerektiriyor.

Libya savaşı, Libya petrolüne emperyalist bir askeri müdahale ile el konulmasıdır ve bunun başta Çin olmak üzere öteki emperyalist devletler için sonuçları vardır. Farklı yollarla gerçekleştirilen Sudan’a müdahale ve bu ülkenin bölünmesi, bunun bir başka örneğidir. Emperyalist bir savaşla Irak’a el koyduğunuzda ve petrolünü denetimimize aldığınızda, böylece Avrupa’yı, yanısıra Japonya’yı bir de buradan denetimi altına almış oluyorsunuz. Irak’ı kontrol etmek, daha genelde petrol bölgesi Körfezi kontrol etmek, Avrupa’ya, Japonya’ya akan petrolü kontrol etmek demektir. Bu, ABD’nin Avrupa’ya ve Japonya’ya karşı aldığı ek bir önlemdir. Benzer türden önlemler bir biçimde Çin’e ve Rusya’ya karşı alınıyor.

Bu, gündemdeki Suriye müdahalesi üzerinden özellikle öne çıkıyor.

Düşününüz Türkiye gibi bir ülkenin egemenleri artık savaşı, emperyalistler hesabına askeri müdahaleyi tartışıyor. Yüksek Askeri Şura toplanıyor, Genelkurmay tarafından yapılan açıklamada Türk ordusunun savaş kapasitesi gözden geçirilmiştir deniliyor. ABD kuklası haline gelmiş AKP hükümetinin sözcüleri Suriye’ye müdahalenin borazanlığını yapıyor. Bunlar, Amerikan işbirlikçilerinin tutum ve tercihlerine kadar yansıyan tüm bu militarist çığırkanlıklar, üzerinde durduğumuz temadan ayrı değil. Emperyalist savaşlar günümüzün sıradan olguları haline gelmiştir artık.

Sonuç olarak militarizmin ve savaşların insanlığın gündemine girdiği bir dönemin içindeyiz. Bir emperyalist ve gerici savaşlar dönemine girmiş bulunuyoruz. 1970’lerin ortasında ABD emperyalizminin Vietnam’dan kovulmasından sonra emperyalist müdahale ve savaşlar bir parça geri plana düşmüştü. 1991’de Irak, sonra 1998’de Yugoslavya savaşıyla birlikte yeniden gündemin ön planına çıktılar. O zamandan beri emperyalist dünya, şu veya bu sorunda tıkanma doğduğunda, bunu savaş makinasını harekete geçirerek çözmek yoluna gidiyor. Bu türden müdahaleler ve bizzat savaşlar artık sıradan olaylar haline geliyor. Bunalımların yanısıra savaşlarla belirlenen yeni bir tarihi döneme girdiğimiz en dolaysız göstergeleridir bunlar.

2009 yılında toplanan TKİP III. Kongresi’nin temel önemde değerlendirmesine bu olguların ışığında bakmalıyız. *Kongre Bildirisi* üzerinden söylenenler şunlardır: *“İnsanlık yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunmaktadır. Bunalımlar ve savaşlar halen günümüz dünyasına damgasını vuran yıkıcı olgulardır. Birbirine sıkı sıkıya bağlı bu iki olgusal gerçek yeni bir devrimler döneminin de dolaysız bir habercisidir. Dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin kapitalist bunalımların ve emperyalist savaşların büyük yıkım ve acılarına yanıtı bir kez daha devrimler olacaktır. Dünyanın dört bir yanında ve elbette Türkiye’de de.”*

Bu değerlendirmede dikkate değer olan, bunalımlar ve savaşlardan günün gerçekleşmekte olan olguları, fakat devrimlerden hala da geleceğin sorunu olarak söz etmesi, ama teorik bir bakış ile bu üçü arasındaki tarihsel bütünlüğü dikkat çekmesidir. Bunalımları ve savaşları besleyen o aynı tarihi-toplumsal koşullar devrimlerin de zemini. Teorik bakış açısının yanısıra 20. yüzyıl tarihi de bunun böyle olduğunu bize tüm açıklığı ile göstermektedir.

(Devam edecek...)

Fransa'da genel grevin karnesi

5 Aralık Genel Grevi'nin Fransa'nın köklü sendikacılık tarihi içerisinde özel bir yer tutacağı bugünden söylenebilir. Çünkü '95 grevinden beri bugünkü Emeklilik Reformu'na benzer onlarca saldırı yasası geçmişken, bu genel grevle kıyaslanabilecek başka bir eylem yaratılmamış olması tesadüf değil.

Fransa'da sendikacılık işçi hareketinin temel öznesi durumda. Sendikaların niteliği ise sorunun kaynağına ışık tutuyor. Sendikacılık temel özne derken, devrimci sınıf partisinin olmayışını da kast etmiş oluyoruz. Devrimci perspektifli siyasal bir müdahale olmadan sendikalar ekonomik hak savunuculuğunda dahi aksaktır. Fransa'nın sendikal verileri incelendiğinde bu daha iyi görülür.

CGT gibi yıllarca temel alanların hepsine hakim olan bir sendika son yıllarda gerilemektedir. Çünkü yeni örgütlenme yaratamamakta, mevcut faaliyet alanlarında pasifliği karşısında işçiler farklı sendikaları tercih edebilmektedir. CGT'nin tarihinde dünya sınıf hareketine ders olabilecek birçok deneyim bulunmasına karşılık, günümüzdeki CGT'yi yönlendiren bürokratları, diyalog çağrılarını yaparak ve toplumsal hareketleri yalnızlaştırarak sınıfın devrimcileşmesini engelleyebilmektedirler. CGT bürokratlarının tutuculuğu karşısında ortaya çıkan Sud Solidaire Sendikası ise otonomcu yönetim anlayışı ile bir adım ilerden tutum olsa da o da grup sendikası görünümünü aşmakta zorlanmaktadır. CFDT'dense söz etmeye gerek bile yok. Bayrakları kadar sarı sendikacılık yapanlar, Macron gibi en koyu kapitalist programlara bile destek olmanın teorisini yapan bürokratlarla doludur.

Fransa'nın sendikaları ve bürokrasinin etkisine rağmen 5 Aralık sürecinden yansıyanlar gelecek adına umut veriyor.

Çünkü en gerici ve hükümet destekçisi sarı sendika da dahil olmak üzere sendikal bürokrasinin denetimindeki tüm sendikalarda bir işçi basıncı yaşanıyor. Bizzat işçilerin 5 Aralık Genel Grevi öncesi eylemsel pratikleri, geçtiğimiz yıl Sarı Yeşiller hareketindeki tartışmalarla okunduğunda birbirini bütünleyen somut bir yeni durum görülmektedir.

9 Aralık Pazartesi günü, 4. metro hattı sürücülerini ve Belliard (18. Paris) yakınındaki otobüs şoförleri bir kez daha grevi 4 günlük yenilemek için birlikte oy kullandılar. Porte de Clignancourt'daki eylem/forumda işçilerden biri şunları söylüyordu: "Bizim üssümüzde bir tartışma yok, o yüzden sendika temsilcilerinin neden müzakere edilecek hiçbir şeyin olmadığı bir şeyi tartışacaklarını anlamıyorum. Tamamen geri çekilme istiyoruz!" Bu netlik Genel Grev öncesinde de okuduğumuz haber ve röportajların genel muhtevasını veriyor. Yani sendika bürokratlarının elinde diploması bayrağı olsa da işçiler fiili grev yöntemleriyle onlara karşı daha güçlü bir irade ortaya koyuyorlar.

GREV İRADESİ FİİLİ MİLTAN YOLLARINI AÇIYOR

Grevin etkisini sermaye devleti de '95 deneyimden aldığı derslerle biliyor ve yıllarca grev hakkına yönelik saldırılarında bunu referans aldı. Ulaşım alanındaki kararlılık grevin temel dayanağı fakat sistem bugüne kadar bunu tolere ediyordu. Özellikle grev yasakları kapsamındaki ulaşım grevinin en az 3'te 1'e düşürülebilmesi sistem için grevi bir trafik sorununa dönüştürüyordu. Ancak 5 Aralık eylemi bu açıdan ulaşımı tamamen durduran bir katılımı gerçekleştirdi. 14 metro hattının 2'si hariç hepsi durdu. Ve çalışan 2 metro da sürücüsüz metrolardı! Ayrıca Paris ve banliyöleri bağlayan tren hatları da çalışmadı. 5 Aralık'ta Paris'te ve çevresinde yaşayanlar ulaşım işçilerinin hayata kattığı hizmet değerinin ne olduğunu fark ettiler.

Eylemden sonra grev uzatıldığında bekleyiş algısı yaratan sokak ayağında bir eylemsizlik aslında gerçekte fiili militan tutumların üstünü örttü. Ulaşım

grevinin etkisini güçlendirmek için binlerce scooterin QR kodları parçalanarak kullanılmaz hale getirildiler. Farklı tarih ve yerlerde otobüs garlarının önlerinde blokajlar gerçekleştirilerek, grev kırıcı şoförlerin çalışmaları engellendi. 9 Aralık günü Paris'te 25 depodan 7'si tamamen kitlendi. Böylesi yöntemlerle greve katılmayan hatların da işleyişi çöktü. Yasada yasak olanı doğal bir eylem pratiğine çeviren işçiler, grevin kazanımı için militan bir mücadele ölüyorlar. Eylem gününün gölgesinde kalan bu fiili, meşru, militan yöntemler grevi daha güçlü kılıyor.

Olayın görünmeyen yanlarından biri de grev uzatma kararlarının alındığı kolektif toplantılardı. Her sektörden işçiler forum şeklindeki toplantılarla grevin yenilenmesi iradesini şekillendiriyorlar. Bu irade son olarak 10 Aralık eyleminden sonra da hem grev uzatmanın hem de 12 Aralık'ta eyleme çıkmanın zemini oldu.

Genel grev süreci daha finalini yapmadı. Hükümetin zorlandığı açık. İşçilerin iradesinin de yılların öfke birikimiyle mücadeleyi ileri çektiği ortada. Ancak iki sınıf arasındaki bu somut yasa üzerinden savaş bitmiş değil. 5 Aralık Genel Grevi kazanıldı. 10 Aralık katılımının biraz düşmüş olmasına rağmen yine de güçlüydü. Ve eylem iradesi 12 Aralık çağrısıyla sürdürüldü. Grevin süresiz değil, ancak yenilenir olarak devam ettirilmesi de sınıf hareketi lehine ileri bir çıkış. Sermaye devletinin dayanma gücü azalırken belirleyici olan bir kez daha sendika bürokratlarını da sıkıştıran işçilerin hamleleri olacak.

Finlandiya'da 100 bin sanayi işçisi greve çıktı

Finlandiya'da 100 bin sanayi işçisi 9 Aralık'ta greve başladı. Toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmelerinde işçilerin yılda 24 saat ücretsiz çalışmanın devam etmesinin istenmesi ve patronların ücret tekliflerinin yetersiz olması üzerine tıkanma yaşandı.

TİS görüşmelerinin tıkanması üzerine 3 sendikaların kararıyla 3 gün sürecek grev başladı. İnşaat ve elektrik işkollarından işçilerin de katılımıyla greve katılan işçi sayısı 100 bine yaklaştı.

Toplu iş sözleşmesi için arabuluculuk görevini yürüten Vuokko Piekkala,

sendikaların ücret talebiyle, patronların teklifleri arasında büyük fark olduğunu açıkladı.

Sanayi İşçileri Federasyonu Başkanı Riku Aalto, patronların teklif ettiği 2 yıl için yüzde 1,6 zammı yetersiz bulduklarını açıkladı.

NATO'nun 70. yıl zirvesi

NATO'nun İngiltere'de yapılan iki günlük 70. yıl zirvesi, başlamadan önce olduğu gibi, zirve süresince ve zirve sonrasında da fikir ayrılıklarını ifade eden tartışmalara, karşılıklı suçlamalara ve "edepsiz", "ikiyüzlü" ve "çenesi düştü" gibi emperyalist seflere özgü bayağılıklara sahne oldu. Kraliçe Elizabeth'in davetiyle Buckingham Sarayı'nda düzenlenen resepsiyonda kimi Avrupalı liderlerin Trump'ı çekiştiren ve alaya alan video görüntüleri ise işin "eğlenceli" bölümünü oluşturdu. Böylece *The Times* gazetesinden aktırılan ifadeyle "Transatlantik maskaralığı", yayınlanan ortak bir deklarasyonla kapandı.

Zirveden önce Fransa Cumhurbaşkanı Macron, Türkiye'nin "Barış Pınarı Harekatı" ve ABD'nin "müttefiklerden habersiz Suriye'den çekilmesi" vesilesiyle NATO'nun "beyin ölümünün gerçekleştiğini" ilan etmişti. Erdoğan ise Macron'a "Sen kendi beyin ölümünü bir kontrol ettir" diye çıkışarak, "dostu" Trump'ın yüreğine su serpmiştir. Fakat zirve sürecinde Erdoğan, NATO'nun Baltık ülkeleri ve Polonya'nın Rusya'ya karşı savunmasını öngören planı onaylamayı YPG'nin "terör örgütü" olarak görülmesi şartına bağlayarak, "dostuna" ve NATO'culara şantaj yaptı. Trump ise, Macron'un açıklamala-

rını "edepsiz" ve "çok aşağılayıcı" olarak niteledi. Nereden ve niçin icap ettiyse, "NATO hakkında konuşarak Sarı Yeleklilerin bir yılı aşan eylemlerini pas geçemezsin" diye çıkıştı ve "Kendisine (Macron'a) bakıyorum da, herkesten daha çok korunmaya ihtiyacı olduğunu görüyorum." gibi kibirli ve aşağılayıcı ifadeler kullandı.

Türkiye'nin şantajı üzerine Macron, "NATO'da terörizm tanımı ile ilgili aynı fikirleri paylaşmıyoruz. Türkiye'nin IŞİD savaşçılarıyla ilgili belirsizliğini çözmeliyiz" açıklamasında bulundu. Bu açıklama zirve öncesinde ABD Savunma Bakanı Mark Esper'den destek gördü. Esper, "Herkes tehditleri Türkiye'nin gördüğü şekilde görmüyor." açıklamasıyla, Türkiye'nin YPG'yi "terör örgütü" olarak kabul ettirme çabalarına ABD ve NATO üyelerinin destek vermeyeceğini söyledi.

Macron aynı zamanda, "IŞİD'e karşı bizimle birlikte omuz omuza savaşanlarla savaşıyorlar" diyerek, Türkiye'nin IŞİD ile işbirliği yaptığı imasında bulunmuştu. Yanı sıra NATO'nun 5. maddesini de tartışmaya açmıştı. Macron, NATO'nun "beyin ölümü"nü ilan ettiği mülakatında, "Beşinci maddenin işleyeceği konusunda şüphe mi duyuyorsunuz" gibi bir soruya, "Bilmiyorum ama yarın beşinci madde ne anlama gelecektir ki? Eğer Beşar Esad

rejimi Türkiye'ye misilleme yapmaya karar verirse, bu maddedeki taahhüdü uygulayacak mıyız? Bu hayati bir soru." diye yanıtlayarak, tartışma ve gerilimlere yeni bir boyut kazandırmış oldu.

Önemli fikir ayrılıklarına, sert tartışmalara, karşılıklı suçlama ve hakaretlere rağmen birbirilerine "bağlılık yemini" edilerek ve "Bölünmez güvenliğimizin maliyet ve sorumluluklarını üstlenme konusunda hepimiz kararlıyız." denilerek 70.yıl perdesi kapanmış oldu.

ZİRVE'DE YANSIYAN HEGEMONYA KRİZİ

ABD ile Avrupalı müttefikleri arasında ticari ve askeri alanları kapsayan hegemonya kavgası, NATO zirvesinde bir kez daha dışa yansıdı.

Dünya liderliği tartışma konusu olan ABD'nin, NATO'nun bütün üye ülkelerini kendi bayrağı altında toplama ve kendi çıkarları ekseninde seferber etme koşul ve imkanları giderek zayıflamaktadır. Fakat bu elbette ki NATO'nun "beyin ölümünün" gerçekleştiği anlamına gelmemektedir. Ama ABD'nin çözülen hegemonyasının yanı sıra onun karşısına AB, Çin ve Rusya gibi küresel güç odaklarının çıkması ve her birinin pazar ve dünya

egemenlik kavgasında başa gürüşmesi vb. olgular, ABD'nin patronluğunu yaptığı NATO'nun beyin sarsıntısı geçirmesine neden olmuş gibi görünüyor.

ABD'nin izlediği politikalar Avrupa'nın ekonomik ve askeri çıkarlarıyla uyuşmakta ve bu iki emperyalist güç odağının öncelikleri giderek farklılaşmaktadır. Bu, NATO'ya elbette ki emperyalistler arası hegemonya krizi olarak yansımaktadır.

Çin'i ulusal güvenliği için bir tehdit olarak gören ve onunla savaşın kaçınılmaz olduğunu dile getiren NATO patronu ABD, birliğin Avrupalı müttefiklerini Çin'e tavır almaya zorluyor. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, "Çin, Rusya ve İran gibi ülkelerin 'oluşturdukları tehditleri' tespit etmenin Batı'daki 'özgür ulusların' sorumluluğu" olduğunu diplomatik bir tehdit edasıyla dile getiriyor. NATO Genel Sekreteri ise "Daha önce hiç olmadığı kadar son ve en ileri teknolojiler, NATO ittifakı dışındaki ülkelere, özellikle de Çin'den" demekte ve NATO ortaklarının "Çin tehdidine" tepkisiz kaldıklarından yakınmaktadır.

Ekonomik, teknolojik ve giderek de askeri bir güç düzeyine yükselen Çin'e karşı NATO üyesi olan bir dizi AB ülkesi ABD'den farklı bir politika izlemektedir. Söz konusu ülkeler Çin'in yükselişinden rahatsızlık duysalar da onu karşılığında almamakta ve onunla ekonomik ve teknolojik ilişkiler geliştirmektedirler. ABD'nin Çin'i düşman görme politikasına da destek sunmamaktadırlar. Avrupa ülkelerinden, Huawei'ye yaptırım uygulayıp satın almamalarını ve 5G'yi piyasalarına sokmamalarını isteyen ABD, NATO'nun birçok ülkesine bu isteğini kabul ettirememektedir vb.

Benzeri bir tablo, Rusya ile ilişkiler için de geçerlidir. NATO'nun soğuk savaş döneminden sonra Doğu Avrupa'ya açılarak 13 yeni üyesi ile nüfuzunu genişleterek Rusya'yı kuşatma, Ukrayna ve Gürcistan üzerinde ise bu politikasını tırmandırma girişimi, AB'nin eksenini oluşturan Almanya ve Fransa'dan bekle-

NATO zirvesinde Türk devletinin hezimet

Kurulduğundan itibaren bir savaş ve iç savaş örgütü olarak mazlum halklara kan kusturan NATO, sadece devrimci ve komünist akımlara karşı değil, aynı zamanda işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin eşitlik ve özgürlük mücadelesine ve daha genel planda ise insanlığın tüm ilerici birikimine karşı, karşı-devrimci bir merkez ve emperyalist bir terör karargahı olarak çalıştı.

Karşı karşıya bulunduğu sorunlardan, NATO'yu oluşturanların görüş ayrılıklarından ve bunların çok boyutlu yansımalarından hareketle bu kirli ve kanlı örgütün bu yılki zirvesi, "soğuk savaşın" ardından en önemli toplantı ola-

rak görüldü ve "NATO'nun sonu mu?" tartışmalarını tetikledi. Bu tartışmaların gölgesinde yaşanan bir diğer gelişme ise dümeninde AKP-Erdoğan iktidarının bulundu Türk sermaye devletinin yaşadığı hezimet oldu.

Erdoğan iktidarı, NATO'nun 70. yıl zirvesi öncesinde, örgütün Baltık ülkeleri ve Polonya'yı savunma planını kabul etmeyi, daha doğrusu bu plana karşı veto hakkını kullanmamayı, YPG/SDG'nin "terör örgütü" olarak kabul

edilmesi şartına bağlayarak, şantajda bulundu. Bu şantaj işe yaramadığı halde Baltık ülkeleri ve Polonya'yı savunma planını kuyruğunu kısarak kabul etti ve bunu da "NATO'ya jest yaptık" sahtekarlığıyla açıkladı. Öte yandan S-400 krizini NATO bünyesinde çözüme girişimi de başarısızlığa uğradı. NATO Genel Sekreteri Stoltenberg "Rusya hava savunma sistemi S-400'ün asla NATO'ya entegre edilmeyeceğini" Erdoğan'a bir kez daha hatırlattı.

Bu iradesizliği ve uşak ruhluluğu örtmeye çalışan iktidar yalakası satılık medya organları, teselliye NATO zirvesinin sonuç bildirgesindeki, "Terörizm bütün türleri ve tezahürleriyle hepimiz için tehdit olmaya devam ediyor" ifadesinde buldular ve bu ifadeden hareketle "İstedikimizi aldık" gibi rezilce yalanları büyük bir arsızlıkla söyleyebildiler.

Kürt düşmanlığına endekslenmiş dış politikasıyla Rusya ve ABD arasında savrulup duran Türkiye'nin bağımsız bir irade ortaya koyamayacağı ve efendilerini aşan bir tercihte bulunmasının ona bir faturaya dönüşeceği bir kez daha görülmüş oldu.

nen desteği görmüyor. Rusya ile ilişkilerin “yeniden ve derinden düşünülmesi” gerektiğini söyleyen Macron, “Rusya ile ... ilişkilerimize açıklık getiremezsek Avrupa kıtası hiçbir zaman istikrarlı olmayacak, biz hiçbir zaman güvende olmayacağız” diyerek, ABD’nin Rusya politikasına itiraz ediyor. Almanya’nın Rusya ile arasındaki “Kuzey Akım 2” gaz boru hattı projesinden vazgeçme isteği karşılık bulmuyor. ABD’nin nükleer anlaşmadan tek taraflı olarak çekilmesi ve İran’a yönelik saldırı-ganlığı tırmandırıp ambargoyu ağırlaştırması, NATO’nun kimi Avrupalı üyeleri tarafından eleştirilere ve gerilimlere konu olabiliyor. Liste böyle uzayıp gidiyor. Özetle denilebilir ki “Amerika ve Avrupa kendi yollarında gitmeye devam ediyorlar.”

NATO’NUN SİLAHLANMA ÇILGINLIĞI

NATO’ya üye ülkelerin dünyadaki askeri harcamaların yüzde 70’ini gerçekleştirdiği ileri sürülüyor. NATO’nun merkez bütçesinin yüzde 22’sini ise ABD karşılıyor. Trump’ın bütçe konusunda özellikle Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerini sıkça eleştirdiği biliniyor. Bu suç ve katliam örgütünün silahlanma çılgınlığı, NATO’nun 1 milyar kişinin ve onların topraklarının güvenliğini sağlamak gibi “yüce” amaçlarla gerekçelendiriliyor.

Göreve geldiğinden bu yana NATO’nun askeri harcamalarını 130 milyar dolar artırmakla övünen Trump, üye ülkelere gayrisafi milli hasıllarının %2’sini askeri harcamalara ayırma zorunluluğu dayatıyor. Uzayın da silah cephaneliğine çevrileceği düşünüldüğünde silahlanma çılgınlığı daha da büyüyecektir. Nitekim “Harekatlarımızın başarısı için uzay vazgeçilmezdir” diyen NATO Genel Sekreteri Stoltenberg’in duyurduğuna göre, Londra Zirvesi kara, deniz, hava ve siber alanların yanı sıra “uzayı beşinci hareket alanı olarak tanıyacak” ve silahlandırma-ya azdıracaktır.

Uzaydaki egemenliğinin tehdit altında olmaması gerektiğini söyleyen Trump ise, “ABD’nin savaşın bir sonraki muharebe alanı olan uzaydaki hayati çıkarlarını savunmak” hedefiyle bir ABD Uzay Gücü’nün oluşturulacağını duyurdu. Tüm bunlar, uzayın savaş cephaneliğine dönüştürüleceğinin itiraflarıdır. Çin ve Rusya’nın bunu yanıtlayacak güce sahip olduklarını ileri sürmeleri ise, nükleer bir dehşetin somut tehdit haline geldiğini göstermektedir.

Bu arada silahlanmaya ayrılan her kuruluşun, emekçi kitlelerin temel hakları olan sağlık, eğitim ve sosyal alanlardan kesileceğini, NATO’nun silahlanmasına her ülkenin yüzde 2 bütçe ayırma şartının ise, sınıf ve emekçilere fatura edileceğini ayrıca belirtelim.

Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu’nun Trier gezisi

Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu olarak dünya proletaryasının öğretmeni ve bilimsel sosyalizmin kurucusu Karl Marx’ın doğum yeri olan Trier’e bir gezi düzenledik.

Almanya’nın en eski şehri olan Trier, Roma İmparatoru Augustus tarafından MÖ 15 yılında kurulan ve Mosel nehri kıyısında kurulan bir kenttir. Romalılardan kalma tarihi kalıntıların korunduğu Trier asıl olarak Karl Marx’ın doğup büyüdüğü kent olmasıyla tanınır.

Bizler de bu nedenle bu büyük ustanın, Marx’ın doğduğu evi ziyaret ettik.

Marx’ın 5 Mayıs 1818’de doğduğu ev Friedrich Ebert Vakfı tarafından müze haline dönüştürülmüş. Burada “Trier’den Bütün Dünyaya: Onun Fikirleri ve Bugüne Kadar Etkileri” adlı sergi çok ilgi çekiciydi. Sergi, evin her odasına yayılan filozof, gazeteci, yazar ve proletaryanın öğretmeni büyük devrimci olarak Marx’ın rolünü, çalışma tarzını, eserlerini ve 19. yüzyılın sonundan bugüne dünyada neler yaşandığını anlatıyor.

Bizler de bahçesinde Marx’ın büstünün yer aldığı evin tüm katlarında proletaryanın büyük önderinin yaşamının devrimci havasını soluduk.

Evin zemin katında kum saatleri ile Marx’ın hayatını simgeleyen, Almanya’dan Fransa’ya, Belçika’ya ve İngiltere’ye uzanan yaşam yolu ve durakları bizi karşıladı.

Marx’ın çok yönlü olarak tanıtıldığı evde; Almanca, eski Yunanca, İspanyolca, İngilizce, Rusça, Fransızca ve Latince dillerini bildiğini ve hukuk, felsefe, toplumsal teoriler, ekonomi, politika, jeoloji, matematik, kimya, etnoloji konularında uzman olduğu gözler önüne seriliyor. Duvarlarda sergilenen Marx’ın soy ağacının yanı sıra, bir duvardaki, 1980 yılı itibarıyla sosyalist partilerin iktidarda olduğu ve sosyalist enternasyonale üye olan ülkelerin yer aldığı harita, Marx’ın eserlerinin yer aldığı çizim ve kitaplar oldukça ilgi çekiciydi.

Bizleri en çok heyecanlandıran ise Marx’ın okuma koltuğu ve özel saati oldu. İngiltere’den getirilen ve Marx’ın okumalarını yaptığı bu koltukta yaşamını yitirdiği yazılıydı.

Marx’ı ve yaşamı ile ilgili düşüncele-

rini anlatan bir arkadaşımız, Londra’da bulunan mezarını ziyaretinden sonra bugün onun doğduğu bu evin, Marx’ın sadece bir kitap, bir düşünce olmadığını, onun aslında bir insan olduğu duygusunu verdiğini ifade etti.

Gezide ayrıca, Marx’ın 200. doğum günü vesilesi ile geçtiğimiz yıl yapılan kutlamalarda açılan ve Çin’den Trier’e hediye edilen Marx’ın heykeli ziyaret edildi. Bu heykelin şehir merkezinin dışında bir sokağa konulması da eleştirildi.

ORTAÇAĞ KARANLIĞI: CADİ İLAN EDİLİP İŞKENCE EDİLEN, KATLEDİLEN KADINLAR

Ardından tüm arkadaşlar hep birlikte kenti gezmeye çıktık. Roma döneminde milattan sonra 170 yılında kentin etrafında inşa edilen surlar ve ana giriş kapısı olan Porta Nigra ve ilginç öyküsü bir arkadaş tarafından anlatıldı. St. Peter Katedrali, Romalılardan kalma hamamları ve Roma köprüsü ziyaret edildi. Trier’de Ortaçağ’da kurulan ve Yahudilerin Hristiyanlardan izole edilerek yaşadıkları sokak gezildi.

Bir arkadaşımız ise Trier’in 16. yüzyılda cadı avında aralarında erkeklerin de bulunduğu binlerce kadının cadı ilan edilerek mahkum edildiği ve “ruhları temizlenene kadar” işkence edildiği, yakılarak ya da boğularak öldürüldüğü kentlerin başında geldiğine vurgu yaptı. 1586 ve 1596 yılları arasında Trier’in Avrupa’nın en korkunç cadı avına sahne olduğunu ve 400 kişinin Porta Nigra’nın önünde yakıldığı (bu sayı o gün kentte yaşayan halkın 1/5’ne tekabül ediyor) ifade edildi. Çevresi ile birlikte Trier’de 1000’e yakın kadın ve erkeğin cadı ilan edilip işkenceli sorgulardan geçirildiğini vurgu yapıldı.

Cadı avından en kârlı çıkarın ise onları katleden kilise olduğuna vurgu yapıldı. 414 yıl önce çok sayıda kadının

cadı ilan edilerek öldürülmesine karar veren hakimlik görevinde bulunan ve kentin en zenginlerinden olan Dietrich Flade de Trier’de bir “büyücü” olarak yakıldı. Buna bağlı olarak eski bir anlaşma nedeniyle, Katolik Kilisesi o günden bugüne değin onun bu suçundan yararlanmaya devam ediyor. Katolik Kilisesi bu kişiyi cadıların lideri ilan ederek ağır işkenceden geçirir ve suçunu itiraf ettirir. Bunun üzerine tüm mal varlığı kiliseye geçer. Bunların arasında, Trier Belediyesi tarafından bu kişiye imzalanan borç senedi de bulunmaktadır. Belediye, 4000 altın florin olan bu borcu 430 yıldır 362 avro olarak Katolik Kilisesi’ne ödemektedir. Bu şaşırtıcı örnek ile kilisenin binlerce kadını cadı ilan edip yakarken, bu katliamlardan nasıl kar sağladığı anlatıldı.

İkinci gün sabah kahvaltının ardından bir değerlendirme yapıldı. Tüm arkadaşlar Marx’ın evinin kendilerini ne kadar etkilediğinden söz ederken duydukları heyecan gözden kaçmıyordu.

Konuşmalarda tüm arkadaşlar gezimizin oldukça başarılı geçtiğine, birbirini toplantıdan toplantıya gören bazı arkadaşların bu ortamlarda bir araya gelerek kültürel, tarihi zenginlikleri birlikte görme, izleme olanağını bulduğunu ve yine birlikte zaman geçirmenin bizleri daha da kenetlendirdiğine vurgu yapıldı.

Önümüzdeki süreçte neler yapabileceğimiz ve süreci nasıl örgütleyeceğimiz konusunda öneriler yapıldı. Bu önerilerin geziye katılmayan arkadaşlar ile paylaşılması ve tartışılması yönünde ortak karar alındı.

Bu tür gezilerin 6 aylık periyotlarla tekrarlanması karara bağlandı. Bu gezilerde şehir ve bölgelerin, işçi sınıfı ve kadın hareketi ile bağlantısı araştırılarak tercih edilmesi de kabul gören bir öneri oldu.

ENTERNASYONAL EMEKÇİ KADIN KOMİSYONU

Otomotiv sektöründe küresel işçi kıyımı artarak sürüyor

Uluslararası tekeli sermayenin en önemli üretim dallarında yaşanan ekonomik krizler, işçi sınıfına yönelik saldırıları da tırmandırıyor. Piyasalarda ekonomik durgunluk ve otomobil pazarlarında daralmalar, dünya çapında emperyalist tekeller arası rekabeti körüklüyor. Otomobil üreticisi tekeller arasında emek maliyetlerini düşürmek, rakiplerini saf dışı bırakmak için acımasız bir savaş sürüyor.

Son üç yılda, 350 bini uluslararası otomobil üreticisi tekeller için bir sömürü cenneti olan Hindistan'da, 220 bini Çin'de olmak üzere, otomotiv sektöründe çalışan yüzbinlerce işçinin işine son verildi. Her iki ülkede otomobil sektörü ve yan sanayilerinde milyonlarca işçi çalışıyor.

Mart ayının sonunda, ABD merkezli **Ford Motor Company** CEO'su Jim Hackett, önümüzdeki birkaç yıl içinde 25,5 milyar dolar tasarruf etmek ve 2018'de elde edilen kâr oranını ikiye katlamak için, dünya çapındaki yeniden yapılanmanın devam edeceğini açıklamıştı. Bu açıklamaya bağlı olarak uzmanlar, işten çıkarma sayısının, büyük kısmı Avrupa'da olmak üzere, 25 bini bulabileceğini söylüyorlar.

Koreli araç üreticisi **Hyundai** ve **Kia**, ucuz emek cenneti ve dünyanın en büyük araba piyasası olan Çin'de küçülmeğe gidiyor. Hyundai'nin Pekin'deki en eski fabrikasında üretimi sona erdirmesinden sonra, Kia, Yançeng'deki bir fabrikayı kapatmayı düşünüyor. Japon tekeli olan Nissan dünya çapında 12 bin 500 kişiyi işten çıkarmayı planlıyor.

Bir diğer ABD tekeli olan **General Motors'un (GM)** Ohio-Lordstown'da bulunan, bir zamanlar 13 bin işçinin çalıştığı ve 1970'lerin başlarında militan otomotiv işçilerinin mücadelesine sahne olan montaj fabrikasında üretime son verdi. Geçtiğimiz kasım ayında, GM, ABD'deki ve Kanada'daki beş fabrikayı kapatma ve 14 binden fazla işçiyi işten çıkarma planlarını duyurmuştu. 2018'de 11,8 milyar dolar kâr eden şirket, işten çıkarmalar üzerinden 4,5 milyar dolar tasarruf etmeyi amaçlıyor.

Dünyanın en büyük ikinci otomobil üreticisi olan **Volkswagen (VW)** dünya çapında 30 bin kişiyi işten çıkaracağını

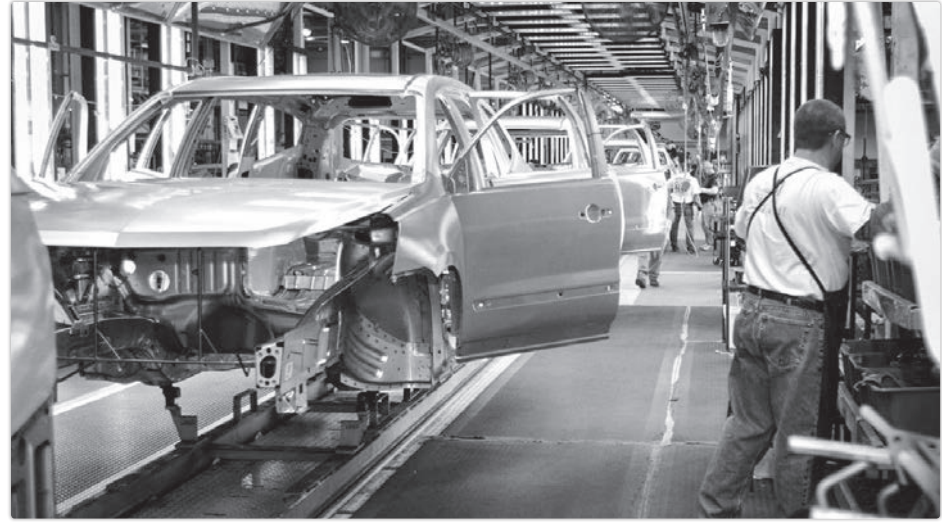
açıkladı. İş kaybının büyük kısmı Almanya'da olacak. Şirket sadece Almanya'da 23 bin kişiyi işten çıkaracak. 30 bin kişinin işten çıkarılmasının ise şirkete 2020 yılı itibarıyla, yılda 3 milyar 700 milyon euro tasarruf sağlayacağı hesaplandı. **Açıklanan rakamlara göre, Almanya'daki VW** toplam işgücünün beşte birini **işten çıkaracak**. Yine VW gurubuna ait olan Audi, Almanya'da 2025 yılına dek personel sayısını 9 bin 500 kadar azaltmayı hedeflediğini açıklamıştı. Bu politikayla yaklaşık 6 milyar euroluk bir tasarruf yapılması hedefleniyor. VW gurubuna ait Porsche ve Skoda markalarını üreten bütün işyerlerinde de önümüzdeki günlerde işçi çıkarmalar gündemde.

Yine bir Alman tekeli olan ve dünya genelinde yaklaşık 304 bin çalışanı bulunan **Mercedes-Benz** tasarruf programı kapsamında personel sayısını azaltacağını açıkladı. Şirket sözcüleri tarafından yapılan açıklamada 1 milyar 400 milyon euro tasarruf sağlanması için dünya genelindeki fabrikalardan en az 10 bin kişinin işine son verileceği duyuruldu. İnsan Kaynakları Yöneticisi Wilfried Poth, personel sayısındaki azalmanın "beş basamaklı" olacağını söylüyor.

Alman motor ve şanzıman parçaları üreticisi **Schaeffler Group**, kâr hedeflerindeki düşüş nedeniyle 900 kişiyi işten çıkaracağını açıkladı. Meksika'nın Matamoros kentinde fabrikaları olan bu tekel işçilerinin militan grevlerine karşılık intikam niteliğinde toplu işten çıkarmalar başlamış bulunuyor. Şu ana kadar fabrikalardan en az 4 bin işçi işten atıldı. Bu şirket için Meksika'da otomobil sektörüne yedek parça üretimi yapan 50 bin işçi işten çıkarılmakla tehdit ediliyor. İşçi çıkarmalar diğer yedek parça üretimi yapan şirketlerde de devam ediyor. **Continental**, önümüzdeki on yılda 20 bin kişilik istihdam birimini yok etmeyi planladığını duyurdu. **Bosch**, bu yıl Almanya'da halihazırda 2 bin 500 kişiyi işten çıkardı ve 2022'ye kadar 3 bin kişiyi daha çıkarmayı planlıyor. **ZF, Mahle** gibi diğer parça tedarikçileri de binlerce istihdam birimini ortadan kaldırıyorlar.

KIYIM İTTİFAKI: KAPİTALİSTLER, DEVLET VE SENDİKAL BÜROKRASI

Uluslararası otomotiv tekellerinin

kendi aralarındaki kıyasıya rekabet, yüz binlerce insanın açlığı demek olan işsizliği çığ gibi büyütülmektedir. Karl Marx, 19. yüzyılın ortalarında yazmış olduğu, *Ücretli Emek ve Sermaye* adlı eserinde, pazarlar ve kârlar uğruna kapitalistlerin kendi arasındaki sanayi savaşının sonuçlarını şöyle tanımlıyordu: "Bu savaş, muharebelerin, işçi ordusuna asker alınmasından çok, işçilerin terhis edilmesiyle kazanılması özelliğine sahiptir. Generaler (kapitalistler), birbirleriyle, kimin en büyük sayıda sanayi askerini terhis edebileceği konusunda yarışıyorlar." Tarihsel önemdeki bu değerlendirme, günümüzde yaşanan sürecin en yalın açıklamasını veriyor bizlere.

Kapitalist tekellerin saldırılarına, dünyanın birçok ülkesinde işçi sınıfı grevleri ve militan direnişlerle cevap veriyor. Meksika-Matamoros'ta araba parçası sektöründe dizginsizce sömürülen on binlerce işçi, bu yılın başından itibaren haftalarca iş bıraktı. ABD'de, 48 bin GM otomotiv işçisi, son elli yıldaki en uzun süreli greve katıldılar. Hindistan, Çin, Romanya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Almanya, Fransa, Britanya ve daha pek çok ülkede de otomotiv işçilerinin grevleri gündemde.

İşçi sınıfının bu militan mücadelesine karşı sendika bürokrasileri o uğursuz rollerini oynamak için hızla devreye giriyorlar. Almanya'daki IG Metall, ABD'deki Birleşik Otomotiv İşçileri (UAW) sendikası ve diğerleri, sınıfın mücadelesini kırmak için ellerinden gelen bütün çabayı ortaya koyuyorlar. ABD'deki UAW ve Kanada'daki Unifor sendikası, GM'nin fabrikaları kapatmasına karşı Meksikalı işçilerin kölelik ücretlerine ve kötü çalışma koşullarına karşı başkaldırdıkları bir süreçte, direnişteki işçilere karşı düşmanca bir faaliyet sürdürerek yanıt verdiler. Aynı alçaklığı, IG Metall'in yılda 750 bin euro kazanan kıdemli önderi ve Volkswagen gurubunun ortak iş konseyinin başkanı Bernd Osterloh, VW'nin yeni maliyet düşürme planına desteğini açıklayarak gösterdi.

Sendika bürokratlarının sınıfa karşı ihaneti özellikle Audi'de yaşananlarla ba-

riz bir biçimde ortaya çıktı. Şirketteki işten çıkarmalar, yönetim ve sendika tarafından ortak kurulan iş konseyi arasında aylar süren gizli görüşmelerde hazırlanıp planlandı. *Süddeutsche Zeitung* gazetesi, biraz şaşırılmış bir şekilde gelişmeleri şöyle yazıyordu: "Fabrika kapılarının önünde kızıl bayraklarla çaresiz gösteriler yok. Tersine, plan ve işten çıkarma sayısı, (Audi CEO'su Bram) Schot tarafından, iş konseyiyle işbirliği içinde kararlaştırıldı ve her iki taraf da salı günü neredeyse sevinçten havaya uçacak gibiydi." İş konseyi başkanı Peter Mosch'un, iş kıyımını "önemli bir kilometre taşı" olarak övdüğü belirtiliyor.

Sendikaların başına çöreklenmiş olan sermaye uzantısı bürokratlar bu hizmetleri karşılığında cömertçe mükafatlandırılıyorlar. Sendika görevlileri ve iş konseyi üyeleri, işçilerin ancak rüyalarında görebileceği gelirler elde ediyorlar. Bu, ülkeden ülkeye farklılık gösterebiliyor ama öz olarak aynıdır. ABD'de, UAW Başkanı Gary Jones ve diğer önde gelen yöneticiler, sendika fonlarındaki milyonlarca doları çalmalarının ardından istifa etmek zorunda kaldılar. Almanya'da ise IG-Metal yöneticileri Berndt Osterloh (VW) ve Peter Mosch (Audi) altı haneli rakamların üstünde yıllık maaşlara sahipler.

Şer üçlüsünün bir diğer ayağı olan sermaye devleti ise polisi, askeri, mahkemeleri ve elinde tuttuğu tüm kurumlarıyla sahnede yer alıyor. Kapitalist tekellerin saldırılarına karşı direnişe geçen işçileri devlet terörü yoluyla ezip duruyor.

Kapitalizmin küresel saldırılarına karşı işçi sınıfı, bu şer üçlüsüne karşı mücadele ederek kazanabilir. Tüm saldırılara karşı mücadele yolunu seçen işçiler bu süreçlerde deneyim kazanarak dostunu düşmanından ayırt etmeyi de öğreniyorlar. Direnişlerle deneyim, deneyimlere dayanarak devrimci bir sınıf kimliği kazanıyorlar. Bu süreçlerden geçen işçi sınıfı er ya da geç devrimci önderliği ile de birleşerek tarihin ona yüklediği en ileri eylemini gerçekleştirecek, kapitalizmin egemenliğine son verecektir.

Metal işkolunda kadın işçilerin durumu, sorunları ve talepleri

Metal sektörü, gerek stratejik önemi gerekse de nicel büyüklüğü itibarıyla, Türkiye sanayisinde önemli bir yer tutuyor. Ekonominin belkemiğini oluşturan işletmeler metal sektöründe bulunuyor. Farklı alt dallara ayrılan metal sektöründe (demir çelik, otomotiv, beyaz eşya, savunma, yedek parça vs.) ülkedeki işgücünün %30'u istihdam ediliyor. 2019 yılı Ocak ayı verilerine göre ise, metal sektöründe 1 milyon 521 bin 942 kayıtlı işçi bulunuyor.

Metal sektörü erkek ağırlıklı bir sektör olarak gözükmeye rağmen, sektörde kadın işçi sayısı gün geçtikçe artmaktadır. 2016 yılı verilerine göre, kayıtlı işçi sayısının %19'unu kadınlar oluşturuyor. Kadınlar, yoğunluklu olarak otomotiv yan sanayiinde ve elektronikte çalışıyorlar. Genellikle montaj, kalite kontrol, paketlenme alanlarının yanı sıra son zamanlarda preslerde de kadınların çalıştığı görülüyor. Montajda ağırlıklı olarak kadınların tercih edilmesinin sebebi ise, kadınların el becerilerinin gelişkinliği, dikkatli ve seri çalışmaları olarak gösteriliyor.

Vasıflı işgücünün daha belirgin bir yer tuttuğu sektörde, yapılan araştırmalara göre, kadın işçilerin eğitim düzeylerinde lise ve üniversite mezunu ağırlığı daha fazla dikkat çekiyor.

Son yıllarda metal sektöründe kadın işçilerin sayısal artışının bir dizi nedeni var. Bunların başında, sermaye sınıfının ucuz işgücü ihtiyacı geliyor. Esnek ve güvencesiz çalışma biçiminin yaygınlaştığı günümüzde, erkek işçilere nazaran daha düşük ücretle, yedek işgücü olarak görülen kadın işçiler, sermayedarların tercihi oluyorlar. Ayrıca, sermaye sınıfına hizmette kusur etmeyen AKP iktidarı tarafından sözde kadın istihdamını teşvik etmek amacıyla, belli kriterleri taşıyan kadın işçileri çalıştıran sermayedarlara teşvik verilmesi de kadın işçilerin tercih edilmesinin bir başka sebebidir. Bunlara ek olarak, kadınların daha geri bilince sahip oldukları, uysal ve biat eden bireyler

olacakları düşünüldüğünden kadın işçiler sermayedarların tercihi olabilmektedir. 2015 yılında gerçekleşen Metal Fırtınası'nın ardından bir dizi otomotiv fabrikasına, işçileri bölmek ve tepkiyi dizginlemek için kadın işçi alınmasının arkasında aynı zamanda bu düşünce yatmaktadır.

METAL SEKTÖRÜNDE KADIN İŞÇİLERİN YAŞADIĞI SORUNLAR

Esnek ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştığı günümüzde kadın işçiler, farklı biçimlerde karşımıza çıkan esnek çalışma uygulamaları ile karşılaşılıyorlar ve güvencesiz çalışmaya mahkum ediliyorlar. Esnek çalışma ile ilgili yasaların adımları bizzat kadınlar üzerinden atılıyor. Metal işçisi kadınlar da bundan nasibini fazlasıyla alıyorlar.

Metal sektöründe kadın işçiler, erkek işçilere nazaran daha düşük ücretle çalıştırılıyorlar. Birleşik Metal-İş Sendikası "İmalat Sektöründeki Kadın İşçiler Raporu"na göre, sektörde kadın işçiler, erkek işçilerden %16 daha az ücret alıyor. Kadın işçiler, genellikle asgari ücretle çalışmaya başlıyorlar. Kadın işçiler üzerinden belirlenen düşük ücret, sektörün toplamında, ücretleri aşağıya çekme politikasının bir halkası olarak uygulanıyor.

Kadın metal işçileri, çalışma koşullarından kaynaklı pek çok sağlık sorunu ile karşı karşıya kalıyorlar. Alınmayan işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri, kadın işçilerin de kısa süre içinde ağır sağlık sorunları ile boğuşmasına yol açıyor.

Yine Birleşik Metal-İş'in bahsi geçen raporuna göre, kadın işçilerin %54'ü boyun, omuz, elleri etkileyen kemik, kas ve eklem sorunları yaşıyor. Ayakta uzun süre çalışma, sürekli tekrar eden işi yapma, ağır yük kaldırma ve taşıma vb. işler böylesi sorunlara yol açıyor. Baş ağrısı, göz yorgunluğu ve görsel odaklanma sorununu kadınların %44'ü yaşıyor. Stres, depresyon ve anksiyete bozukluğu ise, kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla görülüyor. Ayrıca koruyucu donanım sağ-

lanmayan işçilerin önemli bir kesimini kadınlar oluşturuyor.

Sektörde kadınlar ağırlıklı olarak vardiyalı çalışıyor ve vardiyalı çalışma da özellikle kadın sağlığını olumsuz etkiliyor. Gece vardiyası, kanser riskini somut olarak da meme kanseri riskini artırdığı gibi, düşükle sonuçlanan hamileliklere sebep oluyor. Çalışma ortamlarının sağlıksızlığı, şiddetli regl ağrılarının yanı sıra, menopoz döneminin problemleri yaşanmasına da yol açıyor. Performans sistemine dayanan bant modeli de kadın sağlığını olumsuz etkiliyor. Hızla akıp giden bant bırakamayan kadın işçiler, sistit rahatsızlığının yanı sıra, regl dönemlerinde enfeksiyon kapma riskiyle de karşı karşıya kalıyorlar.

Diğer işkollarında olduğu gibi, metal sektöründe de kadın işçiler için çocuk bakımı önemli bir yerde duruyor. Pek çok işyerinde kreş olmadığı gibi, çocuk bakımının sorumluluğu yine kadın işçilerin omuzlarına kalıyor.

Metal sektöründe kadın işçilerin yaşadığı bir diğer sorunu ise cinsel kimliğine dönük mobbing ve tacizler oluşturuyor. Erkek yoğunluklu bir sektör olması, bu durumu daha da ağırlaştırırken, kadın işçiler gerek üstlerinden gerekse çalışma arkadaşlarından gelen cinsiyetçi yaklaşımlara maruz kalıyorlar. Pek çok kadın işçi, bu sorunlar karşısında ya susmakta ya da mevcut sorunlar açığa çıktığında işini kaybetmektedir.

METAL SEKTÖRÜNDE SENDİKALAR VE KADIN İŞÇİLER

Metal sektöründe resmi kayıtlara göre 250 bin sendikalı işçinin %8'ini kadın işçiler oluşturuyor. Sektörde yetkili 3 sendika olmasına ve binlerce kadın üyeden bahsetmemize rağmen söz konusu sendikaların kadın işçiler adına yaptıkları işler çok sınırlı.

Kuruluşu itibarıyla, patronların çıkarlarını savunmak ve bu temelde metal işçisini denetlemek misyonuna sahip

olan Türk Metal'in kadın işçiler için göstermelik olarak yaptıkları, kimi takvimsel günlerde birkaç etkinlikten ibaret. TİS taslağında, kadına yönelik şiddete karşı önerilen "Kadın İşçi Kurulları" da Türk Metal'in zihniyetini özetliyor. Kadın işçilerin sorunlarını, sorunlara kaynaklık eden sermaye sınıfı ile birlikte çözme öneriyorlar. Türk Metal'in kadın işçi kurullarından, senede bir yaptıkları kurultaylardan, Metal Fırtınası sonrasında kurmak zorunda kaldıkları Kadın Kolları'ndan kadın işçiler payına çıkan tek sonuç, sorunların üstünü örtmek ve kadın işçilerin öfkelerini yatıştırmaktan ibarettir.

Birleşik Metal-İş, Kadın İşçi Komisyonu'nun çabalarıyla geçtiğimiz süreçte, olumlu bir pratiğe imza atmıştı. Toplu İş Sözleşmeleri'ne ücretli regl izni maddesinin konulması, 8 Mart'ın kadın işçiler için ücretli izin olması vb. gibi adımları bunlar. Geline aşamada bu adımların süreklileşemediğini, grup TİS'leri ve tekil TİS'lerde kadın işçilerin sorun ve taleplerinin özel bir gündeme çevrilmediğini, komisyon çalışmalarında tabanda kadın işçileri kuşatıp kazanmak açısından gerekli adımların atılmadığını söylemek gerekir.

Çelik-İş Sendikası için, söylem düzeyinde bile kadın işçilerin sorun ve taleplerinden bahsetmek olanaklı değil.

Sektörde sendikal yapı, bir bütün olarak ele alındığında, kadın işçilerin sorunlarının, taleplerinin ve mücadelesinin dışındadır. Göstermelik olarak yapılan birkaç etkinlikte kadın işçiler hatırlanmakta, pek çok sorunla boğuşan, iş yaşamı ve toplumsal sorumlulukları arasında hapsolan kadın işçiler, kendi yaşamlarına terk edilmektedirler.

Azımsanmayacak sayıda kadın işçinin çalıştığı sektörde, tabandan işçilerin katılımı ile kurulacak komisyonlar; taleplerin gündemleştirilmesi, sendikal mekanizmalara gerekli basınçların oluşturulması ve mücadelenin örgütlenmesi açısından bir ihtiyaçtır.

KADIN METAL İŞÇİLERİNİN TALEPLERİ:

Metal işçisi kadınların talepleri, çifte sömürüye maruz kalan, ezilen, hakları gasp edilen milyonlarca kadın işçinin taleplerinden farksızdır.

Esnek çalışmanın yasaklanması, insanca yaşanacak ücret, eşit ücret, güvenceli iş, kreş hakkı, doğum izinlerinin artırılması, regl izni bunların başında gelmektedir. Ek olarak, kadın işçi sağlığını gözetecek şekilde işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınması, şiddete ve tacize karşı gerekli tedbirlerin alınması kadın metal işçilerinin önemli talepleri arasındadır.

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

‘Özgürlüğümüz ve geleceğimiz için Eğitim Hakkı Çalıştayı’ gerçekleşti

“Özgürlüğümüz ve geleceğimiz için” şiarıyla düzenlenen Eğitim Hakkı Çalıştayı 6-7 Aralık’ta başarıyla gerçekleştirildi. 12 farklı üniversite, 25 farklı fakülte ve Avrupa DGB’den katılım ile gerçekleşen çalıştayda verimli tartışmalar yapıldı.

Çalıştayın birinci günü, Devrimci Gençlik Birliği (DGB) adına yapılan açılış konuşması ile başladı. Açılış konuşmasının ardından moderatör gün planını aktardı ve ilk olarak “Eğitimde Neoliberal Dönüşüm” başlıklı sunuma geçildi. DGB’nin gerçekleştirdiği sunumda neoliberal dönüşüm sürecinin eğitim alanındaki yansımaları, üniversitelerdeki sonuçları üzerinden bir aktarım yapıldı. Eğitim sürecinin sektöre dönüşmesi, GATS ve Bologna antlaşması, 12 Eylül ile YÖK’ün kuruluşu, üniversite eğitimin piyasacı dönüşümü üzerine iyi bir sunum gerçekleştirildi.

“İŞ, EKMEK-ÖZGÜRLÜK VE EŞİTLİK İÇİN DÖVÜŞENLERE DÜŞÜYOR!”

Ardından “Yükseköğretimde AKP’li yıllar” sunumu ile akademisyen Sibel Özbudun çalıştaya anlamlı bir katkı sundu. İlk olarak üniversitelerde yaşanan sürecin değişim değil “dönüşüm” olduğunu vurguladı. Ardından YÖK’ün bölümleri kapatma nedeni, KHK’lar, rektörlerin atanma koşullarına değindi. Üniversitede yaşanan çürümenin aslında iki temel boyutu olduğunu belirtti.

Sibel Özbudun akademide yaşanan bu saldırı süreci karşısındaki suskunluğu “kuzuların sessizliğine” benzetti. Özbudun sunumunu “Bu mezbahayı bios’u ve emeği savunma amaçlı bilim üreten ve aktaran özgür, özerk, seküler, bilimsel, kamusal kendiliklere dönüştürme çabası ise, ekmek-özgürlük ve eşitlik için dövüşenlere düşüyor” sözleriyle tamamladı

“EĞİTİM SİSTEMİ DEVLET VE ULUS İÇİN VATANDAŞ, SERMAYE İÇİN NİTELİKLİ İŞ GÜCÜ ÜRETECEK”

Çalıştayda Fuat Ercan slayt ve sinevizyonlarla desteklediği anlatımı ile nitelikli bir sunum gerçekleştirdi. İlk olarak üniversitelerin tarihsel olarak gelişim sürecini özetledi. Eğitim, öğretim, sermaye, devlet ve siyaset ilişkisine değinen Ercan bu ilişkilerden bir analiz yaptı. Eğitimin nerede durduğu, birey ve toplum ara-

sındaki üç bağlantı yapısı, toplumun yeniden üretimi üzerine açıklamalar yaptı. Dünya Bankası tarafından yapılan bir araştırmaya değinen Ercan, dünyada en çok milli eğitim bakanlıklarının değiştiğini vurguladı. Toplumunu oluşturan yapılar, maddi olarak yeniden üretimi, eğitimin koşulları, sermaye birikimi, değerler, devlet sistemi üzerine gelişen anlatımı YÖK’ün evrelere ayrılan sunumu ile ilerledi.

Üniversitelerden vazgeçmemek gerektiğini vurgulayan Ercan, “Sermayenin gelişimi ile AKP’nin gelişimini aynı tutmamak gerekir” dedi. “Ulusların ihtiyaç duyduğu nitelikli emek gücü olduğunu, sermaye bir yatırım alanı olarak üniversite açıyor ancak sermayenin üniversiteye müdahalesi aynı değil” diyen Ercan, sermaye bilim ilişkisi, şirket gibi örgütlenen devlet, öğrenci girişimci, müşteri konumunda, aynı zamanda ürün olduğu vurgusunu ekledi. “Türkiye’deki bilimsel zayıflık sermayeyi de rahatsız ediyor. Eğitimdeki metalaşma öğrenci ile akademisyen mücadelesini birleştiriyor” diyerek sunumunu sonlandırdı.

Sunumların ardından kısa bir ara verildi ve tartışmaya geçildi. Bu bölüm canlı ve verimli tartışmalara sahne oldu.

“DÜNYADA GELİŞEN GENÇLİK HAREKETİ”

Çalıştayın Devamında Avrupa DGB (RJ) tarafından sunum yapıldı. İlk olarak RJ’den gelen selamlama slaytı coşku ile karşılandı. Ardından RJ tarafından gerçekleştirilen sunum ilgi ile dinlendi. Dünyada gelişen gençlik hareketine ilişkin kapsamlı bir değerlendirme içeren sunum canlı bir anlatım ile sunuldu. “Gençlik gelecektir, gelecek her yerde sosyalizme aittir!” sözleri ile biten sunum dünyadaki gelişen gençlik mücadelesinin durumu, yansımaları ve eksikleri üzerine yapılan anlatım ne yapılması gerektiğine dair tartışmalarla bütünlendi.

Çok verimli ve canlı geçen tartışmalarda FFF hareketi ve sınırları tartışıldı. Bunun yanı sıra Almanya’daki eğitim sisteminin sorunları üzerine, sosyalizm fikrinin gençlik kitleleri içinde prestij kazanması üzerine, deprem ve yaşam hakkı üzerine, kitle hareketleri üzerine tartışıldı.

Ardından yemek arası verildi. Kolektif

hazırlanan yemek sonrasında alan toplandı ve tartışmalara devam edildi.

Çalıştayda Endüstri 4.0, teknokentler ve siber akademi başlıkları üzerine bir sunum yapıldı. Ardından canlı tartışmalar gerçekleştirildi. Toplam tartışmalar özetlenerek çalıştayın birinci günü verimli bir şekilde tamamlandı.

İlk günün aktarımı yapılarak başlanan ikinci günde, DGB’nin hazırladığı “Eğitim hakkımız gasp edilemez” isimli sinevizyon gösterildi.

“12 EYLÜL’DEN BUGÜNE GENÇLİK HAREKETİ”

Sinevizyonun ardından “12 Eylül’den bugüne gençlik hareketi” sunumu yapıldı. Sunumda gençlik hareketinin ‘80 dönemi öncesine dair kısa bir anlatım yapıldı. Neoliberal saldırıların politik arka planını ilk gün tartışmalarına atf yapılarak gençlik hareketi ile bağlantısı kuruldu. ‘80 darbesinin gençliği siyasal yaşamın dışına itmesi, darbe sonrası ilk kıpırdanışların gençlik ve işçi sınıfından gelmesi, ‘90’lar ve 2000’li yıllar, Haziran Direnişi’ne gelen süreç ve ardından daha yakın dönem aktarımı kısaca yapıldı. Ardından genel olarak gençlik hareketinin bugünkü sınırlarına dair değerlendirme yapılarak sunum bitirildi.

Sonrasında “Bugünkü tablo ve DGB misyonu” sunumu gerçekleştirildi. DGB’nin kuruluş dönemini değerlendiren sunum, bugünün tablosunu aktardı.

Tartışma kısmında birçok üniversite öğrencisi söz aldı. İnisiyatif üzerine örneklerin verildiği konuşmalarda deneyimler tartışıldı. DGB’nin misyonunun yeniden tanımlanması ve döneme uyarlanması üzerine bir vurgu yapıldı. Ardından diğer sunuma geçildi.

“NASIL BİR EĞİTİM NASIL BİR ÜNİVERSİTE”

Eğitim hakkını tanımlayarak başlayan sunumda, eğitimin içeriğine değinildi. Eğitimin anti bilimsel oluşuyla birlikte günümüz Türkiye’sinde eğitim örnekleri anlatıldı. Eğitimin güncel durumundan sonra “eğitim”in ne olduğunu anlatan sunumda, bir toplumun eğitim sisteminin neye göre belirlendiği anlatıldı. Eğitimin ideolojik bir araç olarak işlendiği role vurgu yapıldı.

Ardından üniversite tanımlamasına geçildi. Ardından düzen içi alternatif eğitim modellerine dair bir anlatım yapıldı. Fin modeli, Almanya örneği üzerinden AB’de eğitim anlatıldı. Sonrasında “mevcut üniversiteye bir alternatif olarak özerk-demokratik üniversite” anlatımı yapıldı. “Sosyalist eğitim ve sosyalist üniversiteler” başlığı ile ise kalıcı çözüm anlatımı yapıldı. Politeknik eğitim başlığının da tartışıldığı iyi bir sunum yapıldı ve söz Taner Timur’a bırakıldı.

“ÜNİVERSİTELİLERE DÜŞEN, BU ÇİZGİYİ İLERİYE TAŞIMAK İÇİN KAVGA ETMEK”

İlk olarak bu kadar fazla genci bir arada gördüğü için mutluluk duyduğunu belirten Taner Timur anlatımına üniversiteye dair toplamda az bilgi olduğunu ifade etti. Üniversiteye dair yazdığı kitabın genel olarak en az ilgi gören kitabı olduğunu söyledi. Buradan sonra üniversitenin tarihine ilişkin uzun ve nitelikli bir sunum yaptı.

Taner Timur bilimin tarihsel yolculuğuna değinerek bilim ile dinin gelişimi, felsefenin bu alanla ilişkisi üzerine bir anlatım yaptı.

Din ile bilim ilişkisi içinde “Bilim zihniyeti özgürlük demektir, gelişmesi bizde yüzyıllarca geri kaldı” diyen Taner Timur, 1948 Tan matbaası, 27 Mayıs, 147 ile üniversiteden atılma, 12 Mart, 12 Eylül, barış akademisyenlere değinerek bugünkü bilimlerini incelerken, üniversitenin de tarihini bilmemiz gerektiğini vurguladı. “Üniversitelilere düşen bu çizgiyi yakalamanın dışında ileriye taşımak için kavga etmek gerekir. Bu karanlık ve baskı temelli değil. Geleceğe -sizin için söylüyorum- umutla bakmak için birçok neden olduğu kanısındayım” diyerek sunumunu bitirdi. Uzun bir alkış alan sunumun ardından ara verildi.

“Üniversite gençlik profili” sunumunda ise yapılan anket sonuçları irdelendi ve ardından yapıma süreci deneyimleri paylaşıldı. “ÖTK, kol, kulüp topluluklar tablo ne, biz ne yapmalıyız?” sunumu yapıldı.

Ardından Türkiye Meclisi toplandı ve önümüzdeki döneme dair kararlar alındı. Eğitim hakkı çerçevesinde mücadele programı çıkarıldı.

Genç bir komünist: Erdal Eren

“...Gençlik Erdal Erenleşti

Kölelik ve zulmün zincirlerini kırmak için

Faşizmi ve emperyalizmi yeneceğiz

Öz mücadelelerimizle

Zulmün ve şiddetin olmadığı

Yeni bir dünya kuracağız...”*

'80 ÖNCESİ TÜRKİYE

1980 askeri faşist darbe öncesinde Türkiye işçi sınıfı, emekçiler, gençlik başta olmak üzere ezilen tüm kesim, toplumsal sorunlara karşı başkaldırıyor, sokaklar, fabrikalar ve okullar kitlesel militan eylemlere sahne oluyordu. Türk sermaye devleti, toplumu denetimi altına alamama kaygısı taşırken, diğer yandan da ihtiyaç duyduğu neoliberal politikaları hayata geçirmenin yollarını arıyordu. Yükselmekte olan mücadele, devletin politikalarını rahatça hayata geçirebilmesini engelliyordu. Bu koşullarda ABD emperyalizmi, bir kez daha Türkiye'nin yardımına koşarak, Türk sermaye devletiyle birlikte karanlık odalarda planladıkları faşist darbeyi hayata geçirdi. Darbe ile birlikte, binlerce devrimci katledildi, yüz binlercesi zindanlara atılarak haftalarca işkenceden geçirildi. Toplumda adeta terör estiren eli kanlı sermaye devleti, ülkede kendine “dikensiz gül bahçesi” yaratmayı hedefliyordu. 17 yaşında genç komünist olan Erdal Eren'in idam edilmesi de dev-

letin bu saldırılarından bağımsız değildi.

SINAN, ERDAL, ERCAN...

30 Ocak 1980 tarihinde Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği (YDGD) üyesi ODTÜ öğrencisi olan Sinan Suner, Ankara'da, MHP'li Bakan Cengiz Gökçek'in koruma polisi Süleyman Ezendemir tarafından vurulmuştu. İşkenceye uğramış ve öldüğünde bedeni bir hastane kapısına atılmıştı. Sinan'ın öldürüldüğü yerde arkadaşları hesap sormak için eylem gerçekleştirdiler. Eyleme askerler saldırdı ve çıkan çatışmada Zekeriya Önge isimli asker öldürüldü. Erdal Eren ile birlikte 24 kişi gözaltına alındı. Göstermelik bir yargılama sonucu askeri öldürenin, üzerinde tabanca olan Erdal Eren olduğu söylendi ve 11 gün sonra ilk duruşma gerçekleşti.

Faşist sermaye düzeni, topluma gözdağı vermek istiyordu. Göstermelik bir yargılama sürecinin ardından Erdal Eren hakkında idam kararı verildi. Tüm deliller karartılmış, Eren'in yaşı 17'den 18'e çıkarılmış, tanıklar dinlenmemiş ve sonunda Erdal Eren, 13 Aralık 1980 tarihinde darağacına gönderilmişti. Erdal Eren'in katledilişinin ardından yoldaşları Erdal'ın sesini duyurmak için eylemler gerçekleştirdiler. Yoldaşlarından biri olan DTCF 1. sınıf öğrencisi Ercan Koca, Erdal'ı selamlayan bir pankartı asarken, etrafı askerler

ve polisler tarafından kuşatıldı. Pankartı indirmesi istendi ama Ercan direndi. Askerler ve polisler ona saldırdı. Başına aldığı darbeler sonucu beyin kanaması geçiren Ercan, Sinan ve Erdal gibi ölümsüzler kervanına katıldı.

GENÇ BİR KOMÜNİST: ERDAL EREN!

Erdal Eren, Ankara Yapı Meslek Lisesi'nden bir öğrenciydi. Genç Komünistler Birliği'nde örgütlüydü. Genç yaşta mücadele saflarında yerini alarak, örgütlü ve bilinçli bir devrimci olarak toplumsal sorunlara karşı savaşıyordu. Erdal Eren'i ölümsüz kılan ve ismini bugünlere taşıyan özelliği, onun devrimci bir kimliğe sahip olması ve örgütlü mücadele etmesiydi. O, 17 yaşında, genç yaşına nice mücadele anıları sığdırarak, örnek bir genç komünist olarak cellâtların ipini göğüsledi.

YIKILIR DARAGAÇLARI, TÜRKÜLERLE ERDAL GELİR!

Erdal Eren'in ölümsüzlüğünün 39. yılındayız. Bugün hala, 80 darbesiyle birlikte yaratılan koyu karanlık tabloyu arat-

mayan bir dönemde yaşıyoruz. Her muhalif sesin zorbalıkla bastırıldığı, işçi ve emekçilerin emeklerinin ekonomik kriz bahanesiyle daha çok gasp edildiği, başta Suriye toprakları olmak üzere Ortadoğu coğrafyasında işgal saldırıları düzenlenerek Ortadoğu halklarının katledildiği, tek adam rejiminin kurulmasının ardından tırmandırılan polis devleti terörü ile birlikte, sokakta, fabrikalarda, zindanlarda baskıların, yasaklamaların ve saldırıların arttırıldığı bir süreçteyiz. Bu koyu karanlık tabloyu parçalayabilmenin yolu Erdal Erenlerin cüretini kuşanmaktan geçiyor. Son nefesine kadar mücadeleye olan inancından ve bağlılığından bir an olsun vazgeçmeyen Erdal Eren, bugün de bizlere neler yapılması gerektiğini gösteriyor. Şimdi, birliğimizi güçlendirmenin, mücadele ateşini daha da harlamanın zamanı!

P. SEVRA

* 1983 yılında Danimarka'da düzenlenen uluslararası anti-faşist gençlik kampında, Hindistanlı devrimci gençlerin Erdal Eren için bestelediği marştan bir bölüm...

Hücre saldırısı 19-22 Aralık 2000'de 20 hapisaneye birden yapılan saldırı sonrası pratikte yaşama geçirilse de esasında 1991'de çıkarılan 3713 sayılı yasaya dayanıyor.

HÜCRE SALDIRISI TOPYEKÜN CEZA HALİNE GETİRİLDİ

Hücre saldırısı 12 Eylül döneminde de uygulanıyordu. Ama kişinin yargılandığı davadan aldığı hapis cezası olarak değil, hapisanede ayrıca verilen disiplin cezası olarak uygulanıyordu. Yani 12 Eylül hapisanelerinde hapiste kalınan sürenin çoğunluğu hücrelerde geçse bile bu ayrı bir disiplin cezası şeklinde tanımlanıyordu. Hücreler, 3713 sayılı yasayla infazın gerçekleştirileceği yerler haline geldiler. Terörle Mücadele Yasası'ndan yargılananların aldığı hapis cezarının tek kişilik ya da üç kişilik odalarda

19-22 Aralık'ta hücelere teslim olmadık, olmayacağız!

infaz edileceği belirtiliyordu söz konusu yasadaki.

Sermaye iktidarı, yasa çıkınca hemen uygulamaya geçemedi. '91'de ve '96'da Eskişehir tabutluklarıyla hücre tipi hapisanelerin yolunu açmak istediysede her iki saldırı da devrimci tutsakların direnişiyle püskürtüldü.

F TİPİ HÜCRELERİN YAPIMINA '96'DA BAŞLANDI

Sermaye devleti '96 Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi direnişi karşısında aldığı yenilgi sonrasında, F tipi hücre hapisanelerinin yapımına başladı. Ulucanlar Katliamı hücre saldırısının proyasıydı. Ki saldırıdan sonra gardiyanlar,

müşahedeye koydukları tutsaklarla dalga geçerek, her tutsağın hücreye konulacağını söylüyorlardı.

Ulucanlar katliamı sonrasında dışarıda hücre karşıtı muhalefet yükselmeye başladı. Bununla beraber 20 Ekim 2000'de TKİP, DHKP/C ve TKP(ML) (sonradan ismini MKP olarak değiştirdi) dava tutsakları ölüm orucu direnişine başladılar. Diğer siyasetlerden tutsaklar ise 11 Aralık 2000'de açlık grevine başladılar.

19-22 ARALIK'TA HÜCRELERE KONAN TUTSAKLAR TESLİM OLMADI

Sermaye devleti 19 Aralık 2000'de 20 hapisaneye eş zamanlı olarak vah-

şice saldırdı. Devrimci tutsaklar katliam ve işkence eşliğinde F tiplerine kapatıldılar.

19 Aralık saldırısı sadece tutsakların hücelere konulup konulamaması darlığında ele alınırsa, tutsakların yenildiği söylenebilir. Ama bu dar bakıştan çıkılarak, mesele saldırının gerçek niyeti üzerinden ele alındığında, sermaye iktidarının zafer kazanmadığı görülecektir. Zira devlet, tutsaklar şahsında devrimi teslim almayı hedefliyordu ve bunu başaramadı. Devrimci tutsaklar 19-22 Aralık'ta 28 can bedeliyle devrimin kızıl bayrağını daha da yukarı taşıdılar.

19-22 Aralık direnişi hapisanelerde yaratılan devrimci direniş geleneğinin unutulmayacak bir halkası olarak tarihe kaydedildi. Ve direniş o günden bugüne artık alfabenin başka harfleriyle de anılan hücrelerde sürüyor ve sürecek.

H. ORTAÇKI

**19 Aralık 2000 tarihinde
20 cezaevine eşzamanlı gerçekleştirilen
ve devrimci tutsaklar tarafından
destansı bir direnişle karşılanan
katliamın üzerinden 19 yıl geçti...**

**Katliamlara, tecrite,
faşist devlet terörüne karşı
birleşik devrimci direniş!**